

Szent Imre Általános Iskola és Óvoda
Székesfehérvár

PEDAGÓGIAI PROGRAM

34/2014 (IV.29.) EMMI rendelet alapján módosított

PH.

.....
Csák Lajos
igazgató

Székesfehérvár, 2014. június 19.

Tartalomjegyzék

I. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A pedagógiai program törvényi háttere	3
Az intézmény egységes nevelési és oktatási alapelvei, értékei és célkitűzései	3
Pedagógiai hitvallásunk	4
A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága.....	4

II. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Óvodánk nevelési alapelvei, értékei és célkitűzései	5
Óvodai nevelő munkánk feltételei	5
Katolikus gyermek- és óvodakép.....	6
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	7
Óvodai nevelésünk feladatai	8
Tevékenységi formák, az óvodapedagógusok feladatai.....	13
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	20
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	22
A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái.....	24

III. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai	25
A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	26
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	27
Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok	29
Az alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása	30
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	31
A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége.....	33
A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	34
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek rendje	35
A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	37
Az esélyegyenlőséget szolgáló és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	38
Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel	39
A tanulók felvételének, átvételének általános és helyi szabályai	41
A tanulmányok alatti vizsgák rendje.....	42
A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	43

IV. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai.....	44
A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei, az iskolai tankönyvellátás.....	46
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	47
A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése	49
A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	49
A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	49
Az iskola környezeti nevelési elvei.....	50
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	51
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja	52
Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái	53
A tanulók tanulmányi munkájának értékelése	53
A magatartás, szorgalom minősítésének követelményei és formája	55
A tanulók jutalmazása.....	57
Az otthoni (iskolaotthonos és tanulószobai) feladatok meghatározása	57
Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	58

Mellékletek

I. FEJEZET

AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Mindenkihez van szavunk, mindenki iránt van szívünk, ...
mindenkit meg akarunk óvni a rossztól, megerősíteni a jóban...”*

(Boldog Apor Vilmos püspök)

A pedagógiai program törvényi háttere

1. § (1) A nevelő és oktató munka intézményünkben **pedagógiai program** szerint folyik. *(Nkt. 26. § (1) bekezdés).*

(2) Pedagógiai programunk törvényi alapja a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 26. §-a**, a nevelési intézmények működéséről szóló **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 6. §-a**, a Nemzeti alaptantervről szóló **110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet**, illetve a kerettantervek kiadásáról szóló **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet és ennek mellékletei**.

(3) Nevelő és oktató munkánkat a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak jogállásáról szóló **2011. évi CCVI. törvény** alapján, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény** keretében végezzük. Szakmai és ehhez kapcsolódó – törvényben előírt – egyéb feladatainkat **az iskolai tankönyvellátás** rendjéről szóló **17/2014. (III.12.) EMMI rendelet** valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló **26/1997. (IX.3.) NM rendelet** szabályozza.

Az intézmény egységes nevelési és oktatási alapelvei, értékei és célkitűzései

2. § (1) Intézményünk – az óvoda és az iskola – alapításának és fenntartásának célja az, hogy a szülők élhessenek gyermekük erkölcsi, vallási nevelésének, oktatásának **saját lelkiismereti meggyőződésüknek** megfelelő megválasztásával *(2011. évi CCVI. tv. 2. §)*, ezért **nyitottak vagyunk mindazok előtt**, akik intézményünk **értékrendjét és nevelési célkitűzéseit elfogadják**, céljaink elérésében velünk együttműködnek.

(2) Intézményünkben az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás **ingyenes**, működésünket az **állami normatíva és a fenntartó kiegészítő támogatása** biztosítja. Nevelő és oktató munkánkban a **nemzeti köznevelésről szóló törvény hatálya** alá tartozunk.

(3) Intézményünk és nevelőink **pedagógiai kultúráját** az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a **bizalom, a szeretet, az empátia**, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a **feladatok elvégzésének ellenőrzése** és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a **követelményekhez igazodó értékelés** jellemzi. *(Nkt. 1. § (3) bekezdés)*

(4) A nyitottságra, bizalomra és elfogadásra épülő **keresztény pedagógiai gyakorlatunk** célja az egyén **reális és pozitív önértékelésének**, társadalmilag **megbecsült szerepazonosulásainak** kialakítása. Célunk olyan **értékrend felmutatása és személyes kialakítása**, amelyben helye van az **emberi lét mélységeit és távlatait** is felvető kérdéseknek és válaszoknak.

(5) Nevelésünk jól meghatározott célok mentén, a **keresztény értékrend és emberkép felmutatása** alapján történik. A nevelő ebben a pedagógiai folyamatban **vezető**, aki szaktudása, tapasztalata és hivatása révén **felelős** a nevelő és oktató tevékenység teljes folyamatáért, eredményességéért.

(6) Nevelési módszereinkben valamennyi nevelési szakaszban helyt kapnak – eltérő arányban – a **szokásformáló eljárások**, a cselekvésben megvalósuló **példakép, viselkedési minta bemutatására** és az **értelmi meggyőzésre irányuló hatások**.

(7) Erőteljes nevelő hatása miatt kiemelt jelentősége van:

- a nyitott, hiteles, aktív és fejlett érzelmi intelligenciával rendelkező **nevelőnek**;
- az élményforrást is jelentő igényes, ingergazdag **tárgyi környezetnek**;
- a személyre szabott és sikerrel elvégezhető **feladatoknak**;
- a jól szervezett közösségi feladatokkal motivált **kortársi csoportoknak**.

Pedagógiai hitvallásunk

„*Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam.*” (Jn 14,6)

3.§ (1) Pedagógusok vagyunk, a szó **eredeti értelmében** olyan „szolgák”, akik a tanítóhoz kísérik a gyermeket. Ebben a jelentésben rábukkanhatunk **hivatásunk lényegére** is. Kézen fogjuk tanítványainkat, megóvjuk minden veszélytől őket az Út során, és elvezetjük őket a Tanítóhoz, Krisztushoz. Nem mi vagyunk a tanítók, nem mi tudjuk az igazi tudást, mi csak vezethetünk az általunk már felismert igazság felé, mindig szem előtt tartva, hogy mi csak ültetünk, gyomlálunk, de a növekedést Isten adja.

(2) A nevelés a nevelő és a tanuló **személyes kapcsolata**. Ebben a személyes kapcsolatban a tanuló akkor azonosul a nevelővel, célkitűzéseivel és értékrendjével, ha ezt **bizalommal** teheti. E bizalomra épülő kapcsolatban a gyermek, a tanuló **teljes személyiségében** fejlődik, de a nevelő személyisége is gazdagodik. A **személyes Isten-hit** kialakításához is a bizalom megteremtése, a bizalomigény kialakítása szükséges.

(3) Hitünk alapján az ember Istent kereső, **megismerő teremtmény**. Ebben az igazságot kereső folyamatban a megismerés elsődleges forrása az **érzéki tapasztalat** (*Aquinói Szent Tamás*). A természet titkainak felkutatása, a világ – és benne az ember – csodálatos voltának bemutatása csak **változatos, sokoldalú, önálló és társas cselekvésekben szerzett, közvetlen tapasztalatok** segítségével valósítható meg.

(4) A felfedezésen, a csodálkozáson és a sikeres feladatmegoldásokon túl **jelentős motiváló ereje** van az **értékelésnek**. Az értékelés célja – az összehasonlítás eszközével – a **személyre szabott fejlesztés**. Az értékelésnek mindig a kitűzött feladathoz, az elvárt, illetve elvárható viselkedéshez kell igazodnia. A gyermekek, tanulók képességbeli eltérése nem az értékelésnél, hanem a célok, feladatok kitűzésénél igényel gondos, **előzetes nevelői tervezőmunkát**.

A pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása és nyilvánossága

4.§ (1) A pedagógiai programot a Szent Imre Általános Iskola és Óvoda **teljes nevelőtestülete fogadja el** és az intézményvezető hagyja jóvá.

(2) A pedagógiai program a **fenntartó egyetértésének időpontjával** lép hatályba és visszavonásáig érvényes, egyidejűleg az előző, **2013. március 26-án** elfogadott pedagógiai program – **kivéve a helyi tanterv rendelkezéseit** – érvényét veszti. A helyi tanterv **felmenő rendszerben** kerül bevezetésre az 1. és az 5. évfolyamon.

(3) A **pedagógiai program** megtekinthető:

- az iskola fenntartójánál;
- az óvoda nevelői szobájában;
- az iskola könyvtárában, tanári szobájában és igazgatói irodájában.

(4) A **pedagógiai program** nyilvános, az intézmény honlapján megtekinthető, onnan letölthető.

(5) A **pedagógiai programról**, annak egyes pontjairól minden tanuló, vagy szülő részletes tájékoztatást kérhet – előre egyeztetett időpontban – az intézmény igazgatójától vagy az intézményegység-vezetőtől.

II. FEJEZET

AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Óvodánk nevelési alapelvei, értékei és célkitűzései

5. § (1) Óvodánkban a nevelőmunkát az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** (363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. melléklete) alapján szervezzük. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél figyelembe vesszük **A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit** (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 1. melléklete).

(2) Óvodánk **katolikus óvoda**, nevelői tevékenységünket a **katolikus egyházi dokumentumok** nevelésre vonatkozó **alapelveinek, célkitűzéseinek** figyelembe vételével végezzük.

(3) A **keresztény nevelés** mellett fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerkedjenek a **magyar nép kulturális értékeivel, népi hagyományaival, szokásaival**. Nevelésünkkel, ünnepeinkkel, a hagyományok ápolásával szeretnénk elérni, hogy a gyermekek megérezzék, annak a **közösségnek**, amelybe beleszülettek **múltja és jövője van**.

(4) Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelve, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – **szertettteljes gondoskodás és különleges védelem** illeti meg. Az óvodai nevelésnek a **gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére** kell irányulnia a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek **egyenlő eséllyel** részesülhessen színvonalas nevelésben.

(5) Óvodánk – **elfogadó, segítő, támogató és személyiségnevelő** szerepe értelmében – a gyermek **életkorának megfelelő környezetet teremt**, különös gondot fordítva az **érzelmi biztonságot** nyújtó **derűs, szeretetteljes légkör** kialakítására.

(6) Meggyőződésünk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a **család joga és kötelessége**, s ebben óvodánk **kiegészítő**, esetenként **hátránycsökkentő** szerepe van. Ezt a kiegészítő, hátránycsökkentő feladatunkat – a **gyermekek védelme és harmonikus fejlődése** érdekében – **szakmailag összehangolt módszertani szabadsággal és innovatív törekvésekkel** végezzük úgy, hogy érvényesüljenek azok az általános **szakmai igények**, melyeket a társadalom az óvodai neveléssel szemben megfogalmaz.

Óvodai nevelő munkánk feltételei

6. § (1) Óvodánk a Szent Imre Általános Iskola és Óvoda **intézményegységként** működik az intézmény Szent István téri épületrészében. **Öt csoportszoba**, – az ezekhez tartozó kiszolgáló helyiségekkel –, egy logopédiai foglalkoztató terem, két tornaszoba és az óvoda elkülönített udvara mellett lehetőségünk van az iskola tornatermének és sportudvarának használatára. Csoportszobáink **tágasak, világosak**, a berendezési tárgyak **esztétikusak**, egymással is harmonizálnak, jól szolgálják a gyermekek **kényelmét**, valamint **mozgás- és játékigényét**. A gyermekek által használt tárgyak, eszközök **biztonságosak** és számukra is hozzáférhetően vannak elhelyezve. A nevelők felkészülését, a megbeszéléseket, illetve a szülők fogadását – a **vezetői irodától** elkülönített – **nevelői szoba** biztosítja. Óvodánk **melegítő konyhával** rendelkezik, az ételeket a Rex Cultura Kft. biztosítja.

(2) Az óvodai tevékenység legnagyobb része – a **játék**, a **foglalkozások**, az **étkezés** és a **pihenés** – az öt csoportszobában zajlik. Ezeket egészítik ki a csoportszobán kívüli tevékenységek, a **kirándulás**, a **testmozgás**, az **udvari játék**, a **logopédiai** és egyéb fejlesztő **foglalkozások**, a szervezett látogatások (**kiállítás, színház** stb.), valamint az egyéb foglalkozások (**úszás, korcsolya** stb.).

(3) Az óvodánk nevelőtestületét **az óvodapedagógusok** – közöttük az intézményegység-vezető – alkotják, valamennyien **több éves szakmai tapasztalattal, gyakorlattal** rendelkeznek. Az óvónői párok kialakításánál arra törekszünk, hogy a csoportokban együtt dolgozó pedagógusok **harmonikusan egészítsék ki egymást** a nevelői munka minden területén. A csoportot érintő

nevelőmunkát – a **csoporthvezető óvodapedagógus felelőssége mellett** – közösen tervezik, szervezik és értékelik, a **fokozottan egyéni bánásmódot** igénylő gyermekekkel kapcsolatos teendőiket folyamatosan egyeztetik. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése **speciálisan képzett szakember** közreműködésével történik. A nevelőmunkát valamennyi csoportban **szakképzett dajkák** segítik.

(4) Az óvodában a nevelőmunka **kulcsszereplője az óvodapedagógus**, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. **Jelenléte** az óvodai nevelés **teljes időtartamában** fontos feltétel, hiszen **elfogadó, segítő, támogató** attitűdje mintát ad a gyermek számára.

(5) Óvodánkban **négy közel azonos és egy vegyes életkorú** csoport működik a **szülői igények** és az intézmény **lehetőségei** szerinti rugalmas összetétellel.

(6) Kiemelkedően fontos az óvodapedagógus **önművelésre, önkitaljesítésre törekvő, innovatív személyisége**. **Az egész életen át tartó tanulásnak** jelen kell lennie a nevelők mindennapjaiban, ezért figyelemmel kísérjük az óvodát érintő **pályázatokat, továbbképzéseket**. Szükségesnek tartjuk és támogatjuk az óvodai nevelőmunka **eredményességét, színvonalát** emelő **praktikus és gyakorlatorientált** továbbképzéseken történő részvételt, a jó gyakorlatok megismerését, alkalmazását. Pedagógiai programunk sikeres megvalósítása érdekében **folyamatos önképzéssel és intézményes továbbképzéssel** fejlesztjük **szakmai műveltségünket**: vezetői szakvizsga (2 fő), szakértői szakvizsga (1), fejlesztő pedagógus szakképesítés (1 fő), néptánc-oktató (2 fő).

Katolikus gyermek- és óvodakép

7. § (1) Az **országos alapprogrammal** és a **keresztény emberképpel** összhangban alapelvünk, hogy:

- az ember mással **nem helyettesíthető**, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is **egyedi személyiség és szociális lény** egyszerre;
- a gyermek **fejlődő személyiség**, fejlődését genetikai **adottságok**, az érés **sajátos törvényszerűségei**, a spontán és tervszerűen alkalmazott **környezeti hatások** együttesen határozzák meg;
- e tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, **életkori szakaszonként és egyénenként változó** testi és lelki szükségletei vannak;
- a személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő **személyi és tárgyi környezet** szerepe **meghatározó**.

8. § (1) Az óvoda a köznevelési rendszer **szakmailag önálló nevelési intézménye**, a családi nevelés **kiegészítője**, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépéséig.

- Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek **fejlődésének és nevelésének** megfelelő **feltételeit**.
- Alapvető óvodai feladataink (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) ellátásával párhuzamosan a gyermekekben megteremtjük a következő életszakaszba, a **kisiskolás korba való átlépés** belső pszichikus feltételeit.
- Nevelésünk célja, hogy elősegítsük óvodásaink **sokoldalú, harmonikus fejlődését**, gyermeki személyiségük **kibontakozását**, valamint (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében) a **hátrányok csökkenését**.
- Az óvodai nevelés folyamatában gondoskodunk a gyermeki **szükségletek kielégítéséről**, az **érzelmi biztonságot** nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai **légkör megteremtéséről**, a **testi, a szociális és az értelmi képességek** egyéni és életkor-specifikus **fejlesztéséről**, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő **tevékenységekről**, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető **játékról**.
- 3-7 éves kor között a gyermek **rácsodálkozik a teremtett világra**, s nagyon fontos, hogy a felnőttek **mit mutatnak meg nekik először**. Az óvodás évek döntőek a gyermek életében,

ezért **tudatosan kell keresni** azokat a nevelési módszereket és **szervezni** azokat a tevékenységi tartalmakat, melyek körülveszik és eligazítják őket ebben az életkorban. A gyermekek az **őket körülvevő felnőttek visszajelzéseiből** tudják, hogy milyenek, milyen ez a világ és hol van benne a helyük. Egész életükre meghatározó tehát, hogy hogyan fejlesztjük személyiségüket, s milyen értékeket közvetítünk számukra.

- Az **óvodai tevékenységeken keresztül** a gyermekek számára az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó **általános emberi értékeket** és **keresztény értékrendet**, valamint **műveltségtartalmakat** közvetítünk.
- Nevelőmunkánk egyben **Isten-szolgálat** is. Ezt szem előtt tartva **fordulunk a gyermekek felé**, akikben az óvodapedagógusok által közvetített szereteten keresztül alakul ki a **lelki biztonság érzése**, mely egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele.
- Óvodánkban semmiféle **előítélet kibontakozásának** nem adunk teret.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) családok gyermekei számára biztosítjuk **önazonosságuk megőrzésének és erősítésének feltételeit**, valamint elősegítjük **közösségi, társadalmi integrációjukat**.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

9. § (1) Testi, lelki és szociális fejlesztésre irányuló **óvodai nevelőmunkánk**, valamint a gyermekek belső érése és a családi nevelés **eredményeként** óvodásaink többsége az óvodáskor végére eléri az **iskolai élet megkezdéséhez** szükséges fejlettséget, **iskolássá szocializálódik, alkalmassá válik eredményes iskolai munka végzésére**. A rugalmas beiskolázás – az életkor figyelembe vétele mellett – lehetővé teszi a fejlettség szerinti iskolakezdést.

(2) Óvodásaink – testi fejlesztésük révén – **arányosan fejlettek és teherbíróak** lesznek. Mozgásuk **összerendezettebbé** válik, képesekké válnak a **harmonikus finommozgásra**. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését **szándékosan tudják irányítani**. Téri tájékozottságuk, térbeli mozgásfejlettségük, testsémájuk megfelelően kialakul.

(3) Egészségesen fejlődő, kellőképpen **nyitott** nagycsoportosaink készen állnak az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességeik alkalmassá teszik őket az iskolai tanulás megkezdésére. **Érzékelésük, észlelésük** – a téri észlelés, a vizuális és akusztikus differenciáció – **kellően fejlett**.

(4) Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a **szándékos bevésés és felidézés**, megnő a **megőrzés időtartama**, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a **felidézés**.

(5) Megjelenik a tanulás alapját képező **szándékos figyelem**, melynek **tartalma és terjedelme** fokozatosan növekszik, **megosztása és átvitele** könnyebbé válik.

(6) Kialakul a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az **elemi fogalmi gondolkodás** is.

(7) **Érthetően, folyamatosan kommunikálnak**, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő **tempóban és hangsúllyal** tudják kifejezni, illetve **végig tudják hallgatni és megértik** mások beszédét.

(8) A **tevékenységben megvalósuló tanulás** folyamatában jellemzővé válik rájuk, hogy:

- **minden szófajt** használnak, különböző mondatszerkezeteket, **mondatfajtaikat alkotnak**;
- általában **tisztán ejtik** a magán- és mássalhangzókat;
- elemi ismeretekkel rendelkeznek **önmagukról és környezetükről**, tudják a nevüket és lakcímüket, szüleik foglalkozását;
- felismerik a **napszakokat**, felismerik az **öltözködés** és az **időjárás** összefüggéseit;
- ismerik és a gyakorlatban alkalmazzák a **gyalogos közlekedés** alapvető szabályait;

- ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő **növényeket, állatokat**, azok **gondozásának és védelmének** elemi szabályait;
- ismerik a társas **viselkedés** alapvető szabályait;
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a **természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához** szükségesek;
- **elemi mennyiségi ismereteik** vannak.

(9) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára és – gyermekkedvező iskolai légkör esetén – készen állnak az **iskolai élet és a tanító elfogadására**, a fokozatosan kialakuló **együttműködésre**, a **kapcsolatteremtésre** a felnőttekkel és gyermektársaikkal.

A szociálisan érett nagcsoportos:

- egyre több **szabályhoz** tud alkalmazkodni, **késleltetni tudja** szükségletei kielégítését;
- **feladattudata kialakult**, a feladatokat megérti és azokat egyre eredményesebben végzi el;
- **kitartása, munkatempója, önállósága és önfegyelme** megfelelően fejlett.

Óvodai nevelésünk feladatai

10. § (1) Óvodai nevelésünk feladatait az **Óvodai nevelés országos alapprogramja**, valamint a **katolikus egyházi dokumentumok** nevelésre vonatkozó **céljainak és feladatainak** figyelembe vételével határoztuk meg.

(2) Óvodai nevelésünk feladatai:

- **az egészséges életmód kialakítása, a testi fejlődés elősegítése;**
- **lelki, érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés;**
- **anyanyelvi fejlesztés és nevelés, illetve hagyományápolás;**
- **értelmi fejlesztés és nevelés, tapasztalatszerzés;**
- **differenciált képességfejlesztés, hátránycsökkentés, gyermekvédelem;**
- **a katolikus értékrend és életvitel közvetítése.**

(3) Az óvodai nevelés feladatait óvodapedagógusaink az **alábbi tevékenységek megtervezése, megszervezése, végrehajtása és értékelése** révén végzik el:

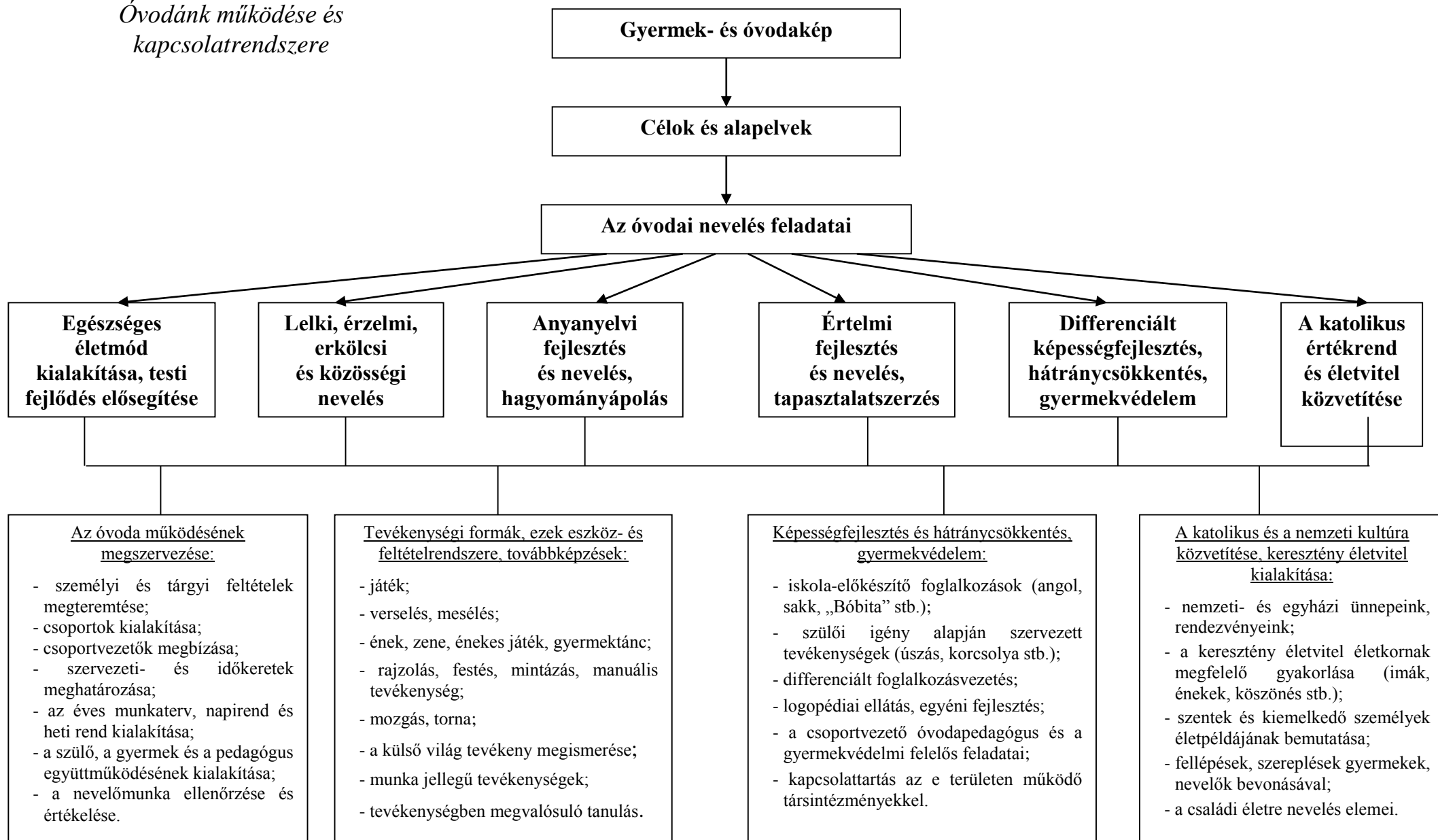
- játék;
- verselés, mesélés;
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc;
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka;
- mozgás;
- a külső világ tevékeny megismerése;
- munka jellegű tevékenységek;
- tevékenységekben megvalósuló tanulás.

(4) Az óvodapedagógusok **tevékenységet tervező, szervező, végrehajtó és értékelő** munkáját az **intézményegység-vezető** és az **intézmény igazgatója** koordinálja és ellenőrzi.

(5) Óvodánk **működését**, az elvégzendő feladatok, tevékenységi formák és egyéb tevékenységek **kapcsolatát** az alábbi szerkezeti diagram mutatja:

Óvodánk működése és kapcsolatrendszere

(6) Az **egészséges életmód kialakítása, a testi fejlődés elősegítése** érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- a **gyermek gondozása**, testi szükségleteik, **mozgásigényük** kielégítése;
- a harmonikus, **koordinált mozgás** fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki **testi képességek, állóképességének és teherbíró** fejlődésének segítése;
- a gyermek **egészségének védelme**;
- az **egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés** szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges **egészséges és biztonságos környezet** biztosítása;
- a **környezet védelméhez és megóvásához** kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel együttműködve – speciális **gondozó, prevenciós és korrekciós** testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

(7) A **lelki, érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés** érdekében, az **alapprogram** és a **katolikus nevelésre** vonatkozó egyházi dokumentumok alapján:

- elengedhetetlen, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor **kedvező érzelmi hatások** ériék;
- tekintettel vagyunk az óvodáskorú gyermekek magatartásának alapvetően **érzelmi vezéreltségére**;
- elengedhetetlennek tartjuk, hogy a gyermekeket az óvodában **érzelmi biztonság, állandó értékrend**, derűs, kiegyensúlyozott, **szeretetteljes légkör** vegye körül;
- fontos, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot **pozitív attitűd, érzelmi töltés** jellemezze;
- az óvoda egyszerre segíti a gyermek **erkölcsének, szociális érzékenységének fejlődését**, támogatja **éntudatának alakulását** és teret enged **önkifejező törekvéseinek**;
- az óvoda a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveli, hogy az **emberek különböznek egymástól**, ugyanakkor eredményesen **képesek kiegészíteni egymást közös tevékenységeikben**;
- a gyermeki magatartás alakításának érdekében az óvodapedagógusok, valamint az óvoda valamennyi alkalmazottjának **kommunikációja, bánásmódja és viselkedése** példaértékű;
- óvodánk **közös élményeken alapuló tevékenységekkel** alapozza meg a szocializáció szempontjából meghatározó **erkölcsi tulajdonságokat** (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), **akarati tényezőket** (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) és az azokhoz kapcsolódó **szokásrendszereket**.

(8) Az **anyanyelvi fejlesztés és nevelés**, illetve a **hagyományápolás** érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- az anyanyelvi nevelés **valamennyi tevékenységi forma keretében** megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – **beszélő és meghallgatni tudó környezet kialakításával, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel** – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van;
- nevelés közben **kiemelt figyelmet fordítunk** az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, **fenntartjuk és ösztönözzük** a gyermekek természetes beszéd- és

kommunikációs kedvét a gyermekek meghallgatásával, a kérdéseikre adott válaszokkal és a beszélgetést támogató további kérdésekkel;

- **oldott, derűs légkört teremtünk**, melyben a gyermekek **közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédképessége** kialakul, fejlődik;
- törekszünk a gyermekek **érthető, kifejező és meggyőző** beszédképességének kialakítására;
- megismertetjük a gyermekeket a **magyar népköltészet, dalkincs és népi hagyományok** gazdag kincsestárával, de a népi kultúrának csak azon elemeit építjük be nevelőmunkánk folyamatába, melyek igazodnak óvodai nevelésünk **keresztény értékrendjéhez** és az óvodások **életkori sajátosságaihoz**;
- óvodánkban tudatosan törekszünk arra, hogy a **családi ünnepeket**, valamint az **egyházi év ünnepeit valódi tartalommal** töltsük meg, és megtanítsuk a gyermekeket – és közvetetten a családokat is – az ünneplésre;
- a gyermeki nyitottságra építve segítjük a gyermekeket, hogy **megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket**, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.

(9) Az **értelmi fejlesztés és nevelés, tapasztalatszerzés** érdekében végzett feladataink az **alapprogram** alapján:

- a gyermeki nyitottságra építve **elősegítjük**, hogy a gyermekek **megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket**, hogy **rá tudjanak csodálkozni** a természetben, az épített környezetben megmutatkozó **jelenségekre, emberi alkotásokra**;
- a gyermek **egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára** – mint életkori sajátosságra –, valamint **meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire** építve biztosítjuk a gyermekeknek azokat a **változatos tevékenységeket**, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről;
- **rendszeressé, bővítjük** és – különböző tevékenységekben, élethelyzetekben – **gyakoroltatjuk** a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatait, ismereteit;
- valamennyi értelmi képesség, de különösen a **képzelet** és a **kreativitás fejlődését** elősegítő, ösztönző **környezet** biztosításával fejlesztjük a gyermekek **érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, gondolkodási- és alkotóképességét**.

(10) A **differenciált képességfejlesztés, hátránycsökkentés és gyermekvédelem** érdekében végzett feladataink célja, hogy óvodásaink **személyiségüket** – adottságaikkal, fejlődésükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – **minél teljesebben bontakoztathassák ki**. Ezek formái:

- a teljes óvodai csoportra vonatkozó **differenciált foglalkozásvezetés**, a **tehetséges gyermekek** terhelése, fejlesztése, a gyermekeknél a tanulási képességeket hátrányosan befolyásoló **pszichikus funkciók korai azonosítása** és – szükség esetén szakember bevonásával – **ezek fejlesztése**, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek **felzárkóztatása**;
- **terápiás eljárások** (pl. mese-, rajz- és játékterápia) alkalmazása, a **korai diagnosztizálás és fejlesztés** érdekében a mozgáskoordinációra, beszédre, látásra és hallásra irányuló **céltartó megfigyelések és foglalkozások** szervezése, **prevenció** alkalmazása;
- a nagycsoportosokra irányuló **iskola-előkészítő foglalkozások megtartása** az óvodapedagógusok vezetésével, illetve felügyeletével, megfelelő szakképzéssel rendelkező pedagógusok bevonásával (angol nyelv, sakk, Bóbita stb.);
- szülői igény alapján, óvodapedagógus felügyelete mellett, szakemberek által megtartott **szervezett foglalkozások** (úszás, korcsolya, néptánc, tartásjavító-torna, színházlátogatás

stb.), szükség esetén – az esélyegyenlőség biztosításának szem előtt tartásával – **szociális támogatás nyújtásával**;

- szakemberek által biztosított **logopédiai ellátás**, a sajátos nevelési igényű gyermekeket érintő **habilitációs és rehabilitációs foglalkozások**;
- a csoportvezető óvodapedagógus **gyermekvédelmi feladata és felelőssége** – szükség esetén a gyermekvédelmi felelős együttműködésével – az új óvodások **befogadása és zökkenőmentes beilleszkedésük elősegítése**, a családi környezet **személyes megismerése** és a folyamatos **kapcsolattartás**, szükség esetén a **felzárkóztatás** vagy **tehetséggondozás** elősegítése, **megvalósítása**, az esélyegyenlőség biztosítása tanácsadás vagy **szociális támogatások megszervezése** révén.

(11) A **katolikus értékrend és szokásrendszer közvetítése** érdekében végzett feladataink célja, hogy a gyermekeket az **isten- és emberszeretet felé vezető útra irányítsuk**. Ehhez a munkához olyan nevelőkre van szükség, akik a **Jóisten szeretetében vannak**, akik tudják, hogy „**nem az számít, mit mondanak és tanítanak, hanem az, hogy mit és hogyan cselekszenek**”.

- Mindennapi keresztény nevelésünk gyakorlati megvalósításában a **napi imának** jelentős szerepe van, hiszen az imádságra nevelés a hívő élet alapja. A gyermekek imádságos életét – természetes körülmények között – a **közös családi imádság** alapozza meg. Ezért fontos, hogy minden óvodai csoportban **legyen legalább egy kis mag**, akik már otthon magukba szívták az imádkozás örömteli légkörét, amire aztán az óvodapedagógus **alapozhat**. Egész másként viselkednek a többiek is, ha van a gyermektársak között olyan, **aki példát mutat**.
- Reggelente **közös gyertyagyújtással és rövid imádsággal** indítjuk a napot. Az énekes imák kiválasztásánál a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartjuk, figyelünk a hangkészletre, a dallamban előforduló hangközökre. Az énekek és imák váltakoztatásával **tesszük élményszerűvé** az imádságos együttléteket. A gyermekek ily módon szinte észrevétlenül **tanulják meg a legalapvetőbb imádságokat** (Miatyánk, Üdvözlégy). Fontos, hogy az óvodapedagógus **úgy irányítsa őket**, hogy egy idő után merjenek saját szavaikkal is kérni, hálát adni, köszönetet mondani mindenért, amit Istentől kaptak.
- A reggeli imádság alkalmat nyújt:
  - az elhallgatásra, **elcsendesülésre**;
  - a **napi jó szándék** felindítására;
  - az **akarat fejlesztésére**;
  - a **hála érzésének felébresztésére**;
  - a **lelkiismeret nevelésére**.
- Katolikus óvodánk lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermekek végigjárják az **imaélet fejlődési fázisainak** életkoruk által megengedett alábbi fokait:
  - a gyermek, amikor körülötte imádkoznak, **megtanul Istenre, Jézusra figyelni**;
  - **ő maga is mond rövid köszönetet**, vagy kérést;
  - megtanulja a **keresztvetést** és néhány **egyszerű, rövid imádságot**;
  - **együtt imádkozik és énekel** másokkal;
  - **szokásává válik** az imádkozás.
- A reggeli imák keretében alkalom nyílik a gyermekek **ismereteinek bővítésére, elmélyítésére** az **egyház ünnepeivel kapcsolatban**. Természetes, hogy a katolikus egyházi év ünnepei alkalmával (karácsony, húsvét, pünkösd stb.) szó esik a Szentírásról és az ünnep tartalmáról. Mindez nem jelenti az egyházi ünnepek óvodai megünneplését, hiszen a mi feladatunk az ünnepvárás, a **megfelelő előkészítés**. Az ünneplés a **családban, a templomban történik**.
- Közös étkezések előtt elcsendesedünk és **áldást kérünk** ételünkre, étkezés után **köszönetet mondunk és hálát adunk** az enivalóért.

- Iskolánk püspöki biztosa a kiemelkedő egyházi ünnepeken, valamint **Boldog Gizella**, illetve **Szent Imre** emléknapiján a **nagycsoportosokat is szentmisére hívja**.
- Feladatunk annak elérése, hogy a **vallás** ne a gyermekek mesevilágának, hanem **mindennapi életének** legyen része. Minthogy a hat éven aluli gyermekek nem képesek tényszerű tudás elsajátítására, óvodánkban **nincs hitoktatás**. Nevelőink életpéldájukkal és tevékenységükkel teremtenek szeretetteljes légkört, melyben a gyermekek **megtapasztalhatják** Jézus szeretetét. Az olyan keresztény értékek megtanítására és gyakoroltatására törekszünk, mint a **bizalom**, a **szeretet**, a **jóindulat**, a **megbocsátás** és a **türelem**.

(12) A nevelési év feladatait – **havi bontásban** – az óvodai nevelőtestület által elfogadott **éves munkaterv**, a csoportok **heti foglalkozási terve** és a napi ütemezést tartalmazó **napirend** tartalmazza. A csoportok éves munkatervének, illetve havi munkatervének szakszerű és eredményes végrehajtását az **intézményegység-vezető ellenőrzi és értékeli**. A heti foglalkozási terv, valamint a napirend előírásainak szakszerű és eredményes végrehajtásáért a **csoportvezető óvodapedagógus a felelős**.

Tevékenységi formák, az óvodapedagógusok feladatai

11. § (1) A játék az óvodáskorú gyermek mindennapjait átszövő, számára **alapvető** tevékenység, hiszen a játék a kisgyermekkor legfontosabb és **legfejlesztőbb tevékenysége**, s így az óvodai nevelés **leghatékonyabb** eszköze.

- A játék – azaz a szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.
- A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja.
- Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
- A játék nem csak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket.
- Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit.

(2) A játék **célja és feladata:**

- a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése;
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása;
- a szociális kreativitás, pszichikum fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások);
- egyéni élményeken túli, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása;
- a játék rendjének szokássá válása;
- egészséges versenyszellem kialakítása.

(3) Az óvoda és az óvodapedagógusok feladata, hogy a gyermek szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játéklehetőségeihez megfelelő helyszínt és nyugodt légkört biztosítsanak. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia – a nevelés folyamatában – céljai eléréséhez.

(4) Az óvodában fontos a **szabad játék túlsúlyának** érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

(5) A kisgyermek **első valódi játszótársa** a családban, **az óvodában** is a felnőtt, a szülő és az **óvodapedagógus**. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé válik, ha a játékfolyamat elakad. Az **óvodapedagógus jelenléte** teszi lehetővé a gyermekek közötti **játékkapcsolatok kialakulását** is.

(6) A játék „**szellemi alkotás**” is, hiszen a gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat.

(7) Minden gyermeki tevékenység – beleértve a játékot is – felosztható **spontán** és az óvodapedagógus által **irányított** tevékenységre.

(8) A játszó gyermek megfigyelése során képet kapunk mozgásigényéről, érzelmeiről, élményeiről, ismereteiről. **A gyermek játéka létforma, személyiségi fejlődésének alapja, fejlesztésének legfőbb eszköze.**

(9) A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a **gyakorló-, a szimbolikus, a konstruáló,** valamint a **szabályjátékokhoz**. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus – feltételteremtő tevékenysége mellett – szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

(10) A **gyakorlójáték** során a gyermek a mozgást, a manipulációt, a verbális kifejezőkészséget **gyakorolja** és közben **rácsodálkozik** saját testére, mozdulataira, hangjára, a tárgyakra, a világra, és ez örömmel tölti el. A **szimbolikus szerepjáték** lehetőséget ad a gyermeki személyiség kifejezésére, fejlesztésére a mesék, foglalkozások, napi élmények eljátszása közben. A gyermek átélheti, milyen más szereplő „bőrébe bújni”. A **konstruáló-építőjátékban** összpontosítja figyelmét, elcsendesedik, átéli az alkotás örömeit. A **szabályjáték** jó alkalom a helyes önismeret és a lelkiismeret nevelésére, az önzetlenség, a lemondás és a türelem kifejlesztésére. **Társas-, kártya-, képkirakó- és memóriajátékokat** mi magunk is készítünk. Bocsánatkérést, jóvátételt a játéktevékenység során adódó konfliktus után következetesen kérünk a gyermekektől (pl. ha szétrombolják egymás építményét, durvák egymással, csúfolódnak).

(11) A **kézműves tevékenység** mindig a játék igényéből indul ki és kötetlen. Fontos, hogy ne legyen öncélú, az elkészített eszközökkel játszhassanak, legyen azoknak funkciójuk. A barkácsolás nagyon változatos tevékenységeket biztosít a gyermekek számára (vágás, ragasztás, tépés, szövés, fonás, varrás).

(12) Jót és jól játszani. Ez a gyermek legfontosabb dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet. Az, amit a gyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebbé válik.

12. § (1) A verselés, mesélés tevékenység folytatása során alkalmazott – többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt – mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok jó alkalmat, erős és gazdag alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítőtje. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

- A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ébreszt rá a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.
- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, – s a játéktevékenységhez hasonlóan – a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és / vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helyük van. A gondosan kiválasztott irodalmi anyag a gyermek érzelmein át épül be ízlésvilágába és alapozza meg „kulturális anyanyelvét”.

(2) A verselés, mesélés **célja és feladata:**

- annak elérése, hogy a gyermek szívesen hallgassa a mondókát, verset, mesét, s ezen keresztül váljon az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadjává;
- változatos irodalmi élmények nyújtásával az érdeklődés felébresztése a könyv, a színház, a múzeum értékei iránt, hiszen a későbbiekben így válik a gyermekből az esztétikai élményekre érzékeny, művelt ember;
- mindennapos mese- és versmondással, illetve hallgatással fejleszteni a gyermek szókincsét, kifejezőképességét, képzeletét;
- játékos mozgással összekapcsolt versekkel, mesékkel érzelmi élményt közvetíteni, ezzel a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését biztosítani;
- a közösségi nevelést – a mesék adta példákon keresztül – elősegíteni;
- népmesei minták segítségével alakítani a gyermek konfliktuskezelési módját, fejleszteni problémamegoldó képességét, erkölcsi érzékét, ítélőképességét.

(3) Az óvodapedagógusnak figyelmet kell fordítania az irodalmi környezet megteremtésére. Jó, ha az irodalmi élmény nyújtásának állandó helyszíne és helye van, ahol a gyermekek által használt mesekönyvek, bábok, dramatikus kellékek elhelyezhetők.

(4) Az **óvodapedagógusi beszédminta** alapján – a befogadás és a gyakorlás által – a gyermekek kiejtése csiszolódik, szókészletük gyarapodik, anyanyelvük, irodalmi szépérzékük fejlődik.

13. § (1) Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység során az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

- Az élményt nyújtó, közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, illetve néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- Az éneklés, zenélés, gyermektánc – a felnőtt minta spontán utánzásával – a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.

(2) A zene hatása olyan formáló erő, mely az egész személyiségre hat. Az értékes zene fogékonytá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását. Minden nép

zenei nevelésének a saját néphagyományából kell kiindulnia. Kodály Zoltán a magyarság meghatározásaként a nyelvet és a zenét említi. Ezekkel együtt a mozgás alkotja az igazi alapot, mivel mindezekhez mozgás-előzmény is tartozik. Kodályt idézve: „*a gyermek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, s minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és testmozgás szerves kapcsolata: az énekes játék a szabad ég alatt – ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme*”.

(3) Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység **célja és feladata:**

- a gyermek zenei kreativitásának elősegítése a jó légkör, a nagy mozgástér és a megfelelő eszközök biztosításával;
- az énekes játékok, a zene megszerettetése, a szép, tiszta éneklésre való szoktatás;
- a gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése;
- énekes-táncos népi játékokon keresztül, művészeti ismeretekkel bővíteni a gyermek látókörét, fejleszteni esztétikai érzékét;
- a zenehallgatás anyagának kiválasztásával is értéket közvetíteni;
- a zenén keresztül is közelebb kerülni a Mennyei Atyához, s a zene, éneklés segítségével is kifejezni hálaadásunkat.

14. § (1) A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, a kézimunka és az építés, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeség alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.

- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermeket a világ szépségeivel.
- A rajzolás, mintázás, kézimunka, ábrázolás a nevelőmunkánk egészében érvényesülő folyamat, áthatja az óvodai élet egyéb tevékenységi formáit is.

(2) A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységek **célja és feladata:**

- a vizuális észlelés, emlékezet, képzelet fejlesztése;
- a megismert vizuális tevékenységi formák mellett ismerkedés a hagyományörző díszítő művészet technikáival (agyagozás, szövés, varrás, nemezelés, gyertyaöntés, szarvacskázás) és a keresztény szimbólumokkal;
- elősegíteni a gyermekek részvételét a jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő jelképek elkészítésében (adventi koszorú készítése; mézeskalácssütés, stb.);
- nevelőmunkánk egész folyamatában érvényesíteni a vizuális nevelést, hiszen a gyermekek az őket spontán érő vizuális ingerek és a szervezett foglalkozások hatására fejlődnek és gazdagodnak tapasztalatokkal;
- elősegíteni, hogy a gyermekek az őket körülvevő világról egyre pontosabb ismereteket szerezzenek, a sokrétű ábrázoló tevékenységek során egyre inkább felébredjen igényük az alkotásra, az önkifejezésre, környezetük alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

15. § (1) A rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó **mozgásos játékok és feladatok** a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes **hely-, helyzetváltoztató-** és

finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció **intenzív fejlődésének** szakasza, melyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

- A **mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok** rendszeres alkalmazása kedvezően hat – a kondicionális képességek közül – az erő és az állóképesség fejlődésére. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A spontán, a szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az **irányított mozgásos tevékenységek**. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is. Együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.
- A **szabad játékban** megjelenő mozgásos tevékenységekre, az egészségfejlesztő testmozgásra az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.
- Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, **kooperatív mozgásos játékok** széleskörű alkalmazására, a szabad levegőn történő mozgásra.

(2) A mozgásfejlesztés **célja és feladatai:**

- a testi képességek és az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése;
- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a motorikus képességek fejlesztése, a testséma és a helyes testtartás alakítása;
- a térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése;
- a mozgásműveltség, a mozgáskoordináció fejlesztése, különösen a népi mozgások és egyéb játékok által;
- a nagymozgás, valamint a finommotorika fejlesztése a fegyelmezett mozgás elősegítésére;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás, a mozgásszükséglet fenntartása;
- az egészséges életmódra való készségek, jártasságok megalapozása;
- a családi szemléletformálás;
- egészségóvás megelőzéssel;
- önbizalom erősítése, erkölcsi nevelés, társra figyelés.

(3) A mozgásfejlesztés megvalósul a játékba integrált **szabad mozgással** (a csoportszobában vagy az udvaron), a **naponta szervezett testmozgás során**, és a heti egy-két alkalommal megtartott **testnevelés foglalkozásokon**.

(4) A mozgásfejlesztés **szervezetten** két formában van jelen az óvodában:

- **minden nap 15-20 percben**, tartalmukat a **természetes emberi mozgások**, mint a járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, emelések-hordások, egyensúlyozások és a mozgásos játékok alkotják a testnevelés foglalkozásokon **már kipróbált** gyakorlatok, mozgásformák beiktatásával, pergő ritmusú, frissítő mozgással, kötelező jelleggel;
- a **testnevelés foglalkozásokon**, amit az óvónők heti egy-két alkalommal, kötelező jelleggel szerveznek, állandó napokon.

(5) Az óvodaudvar (és szükség esetén az iskolaudvar) lehetőséget nyújt a mozgásformák **szabad levegőn** történő gyakorlására. A mozgást nem kell külön megszerettetni a gyermekkel, mert állandó belső késztetést érez arra, örömmel és természetes módon gyakorolja azt.

(6) A gyermekek **különböző terepeken** gyakorolják a természetes és egyéb mozgásokat (fogók, mászások, gurulások, bújócskák, futások, járássok, labdajátékok). A mozgásos játékok során is a gyermek választhatja meg játékát, társait. A szabadidőben zajló szervezett játékos mozgásokban a gyermek önként vesz részt. Fontos egymás testi épségének megóvása, balesetmentes helyszínek biztosítása, eszközök megválasztása.

16. § (1) A külső világ tevékeny megismerése során a gyermek – aktivitása és érdeklődése által – tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

(2) A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja **azok védelmét, az értékek megőrzését**. A környezettel való ismerkedés közben alakul **társas magatartása**, fejlődik **nyelvi kifejezőképessége**.

(3) A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

(4) A gyermek a környezet megismerése során **matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek** is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak-, nagyságbeli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

(5) Az óvodapedagógus feladata, hogy:

- lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését;
- elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítson a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására;
- elősegítse a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését, a kortársi kapcsolatokban és a környezet alakításában;
- a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezzen a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

(6) Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus környezethez, természethez fűződő viszonyát, értékrendjét, hitelességét, mely minta a velük kapcsolatban állók számára.

(7) Nagy szerepe van a családok környezetalkító munkájának (faültetés, virágoskert vagy konyhakert kialakítása), mely erősíti a gyermek és a környezet közötti érzelmi kötődést.

(8) Már óvodás korban fontos tudatosítani, hogy a minket körülvevő világot – és minket, embereket is – az Isten teremtett, végtelen szeretetével (Ter 1,1-2,25). Szabad akaratot és lelkiismeretet és kaptunk Tőle, bölcs gondolatokat, hogy jóra használjuk tudásunkat, így válva az Ő teremtménye, „társává”. Tisztelnünk és szeretnünk, védünk és óvnunk kell a bennünket körülvevő világot.

(9) Mindezeket összegezve **a külső világ megismerésére nevelés célja és feladata:**

- a teremtett világ megismertetése;
- a természethez és a szűkebb lakókörnyezethez való viszonyulás alapozása (szülőföldünk, szülővárosunk iránti szeretet, hagyományaik ápolása);
- a természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása;
- elősegíteni a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlődését az emberi kapcsolatokban és a környezet kialakításában;
- matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése, illetve tevékenységben történő alkalmazása.

17. § (1) A gyermek mindennapi tevékenységének része, a személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató **munka és munka jellegű tevékenység**, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

(2) A gyermek **munka jellegű tevékenységei:**

- az önkiszolgálás;
- segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük;
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése;
- az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

(3) A gyermek számára a munka jellegű tevékenység örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység; a **tapasztalatszerzésnek** és a **környezet megismerésének**, a munkavégzéshez szükséges **attitűdök és képességek**, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége; a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

(4) A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai tervezést és szervezést, a gyermekkel való együttműködést követel, s igényli a folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért fejlesztő értékelését.

(5) A munka jellegű tevékenységek **célja és feladata:**

- a munkavégzés, az ünnepre való készülődés örömeinek átélése;
- cselekvő tapasztalás biztosítása a különböző munkafajtákon keresztül;
- a hála megéreztetése a felnőttek gondoskodásáért (a munka fáradalmainak átélése után a gyermek is képes ezt megérteni);
- az akarat, a kitartás, az önfeláldozás, a szolgálat képességeinek kifejlesztése, a hiba, a tévedés jóvátételére való szoktatás;
- a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak egymáshoz való közelítése.

(6) Ügyelni kell arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermeket se terheljük túl. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermekek saját örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.

(7) A munka jellegű tevékenység alapvető **feltételei:**

- megfelelő munkaeszközök (méret, anyag) azok rendben tartása;
- elegendő munkalehetőség (a gyermek végezze, amit csak tud);
- elegendő idő a munka elvégzésére (közben a gyermekeknek ne kelljen egymásra várniuk);
- megfelelő hely, (ahol az adott feladat kényelmesen, önmagukat és másokat nem akadályozva elvégezhető);
- nyugodt, békés légkör, hogy a gyermekek önállóan tevékenykedjenek, de bármikor legyen lehetőségük egymástól vagy a felnőttektől segítséget kérni.

(8) Az óvodapedagógus az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutassa meg, gyakoroltassa, s a munka mennyiségét fokról fokra növelje. Vegye figyelembe, hogy a gyermek minél kisebb, a két tevékenység (játék és munka) annál inkább egybefolyik.

(9) Az óvodapedagógus folyamatosan értékelje a gyermekek munkáját. Eleinte feltétlenül az elvégzett tevékenység feletti közös öröm domináljon, majd – a készségek fejlődése során – lassan alakítson ki követelményeket, melyeket azonban mindvégig differenciáltan kezeljen, a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve. Munkafeladatot soha ne adjunk büntetésként! Sőt, inkább jutalom, kitüntetés legyen, ha egy-egy feladatot rábízzunk a gyermekekre. A munka jellegű tevékenységek fajtái:

- **alkalomszerű munkák:** általában előre nem meghatározhatóak. A nap mint nap váratlanul jelentkező, előre nem tervezhető problémák megoldásában van szerepük. (Segítés a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek, környezet rendjének biztosítása, egyéb megbízatások teljesítése.)
- **közösségi munkák:** vannak olyan munkafajták, melyek egyértelműen a közösség érdekében végzendők, s mint ilyenek speciális akaratú, érzelmi fejlesztésre adnak lehetőséget a nevelés folyamatában.

18. § (1) Az óvodában **a tevékenységekben megvalósuló tanulás** folyamatos, jelentős részben utánzós, spontán vagy szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, s az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben,

természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

(2) Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

(3) A tanulás feltétele a gyermek **cselekvő aktivitása**, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

(4) A **tanulás lehetséges formái** az óvodában:

- utánzások mintá- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- játékos, cselekvéses tanulás;
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati problémamegoldás.

(5) Az óvodapedagógus – a tanulás irányítása során – személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

(6) Célunk az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket, a követelményeket az egyéni teljesítőképességhez mérjük. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, félőssé, visszahúzódnóvá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe tehát kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja, s mennyire képes megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével.

(7) A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták formájában egyaránt megoldható, a napi élet bármely mozzanatában. Minden óvodapedagógus személyes felelősségén, és pedagógiai szabadságán múlik, hogy az adott gyermekközösségben a legmegfelelőbb tevékenységformát válassza és alkalmazza.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

19. § (1) Az esélyegyenlőséget érintő fogalmak:

- **Hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § meghatározása alapján.
- **Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat.
- **Sajátos nevelési igényű gyermek:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- **Integrációs felkészítés:** az esélyt teremtő nevelésnek és oktatásnak az oktatásért felelős miniszter által kiadott oktatási program alkalmazásával történő megszervezése, melyben a szociális helyzetükből és fejlettségükből eredő hátrányok ellensúlyozása céljából részt vevő gyermekek, akik a többi gyermekkel együtt azonos óvodai csoportban vesznek részt

a foglalkozásokon oly módon, hogy az érintett gyermekeknek a többi gyermekekhez viszonyított aránya nem haladhatja meg a jogszabályban meghatározott mértéket.

(2) A hátrányos helyzetű gyermekek **esélyegyenlőségének feltétele** a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

- Az iskoláskor kezdetéig a gyermekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában.
- Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – rendkívül komoly mértékben fejleszthetők.
- A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.
- Az esélyegyenlőség érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítani kell az óvodai kirándulásokhoz, bábszínházi előadások látogatásához, úszáshoz, korcsolyázáshoz szükséges anyagi fedezetet.
- A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások – szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve – sikeresen ellensúlyozhatók.
- A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

(3) Az **esélyegyenlőség, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása érdekében** ellátandó feladatok. Az óvodapedagógus feladata, hogy:

- felismerje és felmérje a családi háttér iskolai végzettségből eredő támogatáshiányát (egyik oldalról „ezt neked tudnod kell”, a másik oldalról „nem tudok foglalkozni veled”);
- a személyes találkozások során felmérje a gyermekekkel szemben megfogalmazott szülői elvárásokat, munkája során felismerje a gyermekre nehezedő – esetenként indokolatlan – szülői elvárásokat, és azt a szülővel való kommunikáció, együttműködés keretében kezelje;
- a gyermeket megfigyelje, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információkat rögzítse, a szülőket folyamatosan, egyénileg és érdemben tájékoztassa gyermekük fejlődéséről;
- felmérje, megítélje a gyermek képességét, erősségeit és gyengeségeit, az egyéni- és differenciált bánásmód eszközével a szociálisan hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatását segítse;
- a gyengébb képességű gyermekeknél javasolja a fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokon való részvételt.

(4) Az óvoda feladata az, hogy enyhítse a család iskolai végzettségéből fakadó egyes hátrányokat (pl. alacsony iskolázottságú családoknál a fejlesztő eszközök, játékok hiánya, kulturális programokról történő távolmaradás). A fenti hátrányok leküzdését segítik az óvodából hétvégére kölcsönözhető fejlesztő eszközök és játékok, az óvoda által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb.) látogatása.

(5) Az óvoda feladata a társadalmi környezettel történő együttműködés javítása, az együttműködés kibővítése a gyermekek oktatási esélyeinek növelése érdekében az oktatási intézményekkel.

20. § (1) Óvodánk a **sajátos nevelési igényű gyermekeket** a többi gyermekkel **együtt nevelő** intézmény. Pedagógiai programunk elkészítésénél ezért figyelembe vettük a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 1. mellékleteként kiadott „*Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve*” előírásait. Az ebben meghatározottak érvényesítése érdekében:

- a rehabilitációs, habilitációs célú korrekciót képzett szakember, (gyógypedagógus, logopédus) végzi;
- amennyiben szükséges, illetve előnyös, speciális eszközöket szerzünk be a rehabilitációs, habilitációs célú foglalkozások eredményességének javítására;
- a kompenzációs lehetőségek körét bővítjük a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével, felismerve azt, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához a szakember (gyógypedagógus, logopédus) javaslata alapján;
- az óvoda pedagógusait, a pedagógiai munkát segítő alkalmazottakat és a szülőket megfelelő módon tájékoztatjuk a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásáról;
- együttműködünk a sérült gyermek családjával;
- a nevelés és fejlesztés feladatainak elvégzésére és a kitűzött célok elérésére a szokásosnál hosszabb időtartamot hagyunk;
- támogatjuk pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

(2) A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében **részt vevő óvodapedagógus feladata:**

- a „*Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve*” előírásainak ismerete;
- a szakértői véleményben foglaltak ismerete és megértése;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a foglalkozásokba;
- a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket választ;
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez;
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermekek **habilitációjára és rehabilitációjára**, illetve a **foglalkoztatásukra** vonatkozó egyéni fejlesztési terveket – az irányelvek, a szakértői vélemény és a gyógypedagógus közreműködésével és szakmai útmutatása alapján – az adott nevelési év megkezdésekor el kell készíteni és az éves foglalkozási tervek irataival együtt kell tárolni.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

22. § (1) Az **óvodai gyermekvédelem** célja:

- a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, majd prevenciós, feltáró és problémákat megszüntető tevékenységek végzése;
- az óvodában felmerülő gyermekvédelmi esetek környezeti, családi szintű vizsgálata, a gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, feldolgozása;

- a felszínre hozott problémák orvoslása a városi gyermekvédelemben érintett társszervek, szakemberek bevonásával;
- biztosítani mindazokat a gyermekeket megillető jogokat és ellátásokat, melyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak;
- az óvodás gyermekek hátrányos megkülönböztetésének bármilyen formájú kizárása az óvodai élet során.

(2) **Az óvodapedagógus feladatai** a gyermekvédelemben:

- az új óvodások befogadását elősegíti, beilleszkedésüket zökkenőmentessé teszi;
- a gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismeri, családlátogatást végez;
- a szülőkkel való együttműködés kialakítására törekszik, elősegíti a szülői szerep eredményesebb betöltését;
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, valamint az okokat felismeri, és ha szükséges, szakember segítségét kéri;
- biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre tesz javaslatot;
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készít és végrehajtja annak elemeit;
- megszervezi, megvalósítja, elősegíti a felzárkóztatást vagy a tehetséggondozást;
- közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében; a családok szociális és anyagi helyzetének ismeretében javaslatával elősegíti a különböző támogatásokhoz való hozzájutást;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt vesz, szükség esetén a szűrést soron kívül is javasolja.

(3) **A gyermekvédelmi felelős feladatai** a gyermekvédelemben:

- jó kapcsolatot épít a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel;
- az intézményegység-vezető megbízásából képviseli a gyermekvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését;
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadó órájáról, arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli, gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel;
- közreműködik a helyi nevelési program gyermekvédelmi fejezetének kidolgozásában;
- folyamatosan kapcsolatot tart a Nevelési Tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, a rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel és segítőkkel (Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat);
- rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit és ezt az intézményegység-vezető és kollégái tudomására hozza;
- nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, feljegyzi a gyermekekkel, illetve a családokkal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét; folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait;
- javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében.

(4) **Az intézményegység-vezető** gyermekvédelmi feladatai:

- a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, a hátrányok csökkentése, a gyermekeket megillető jogok és ellátások érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése;

- felel a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a gyermekbalesetek megelőzéséért, a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért, mely munkában közreműködik valamennyi óvodapedagógussal;
- a családon belüli szociális körülmények figyelembevételével javaslatot tesz a család szociális segélyhelyzetek körébe történő bevonására;
- biztosítja a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét, felügyeli a nyilvántartások vezetését és rendelkezik a házirendben a gyermeki jogokat illetően;
- a gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek (elhanyagolás, bántalmazás stb.) észlelésekor a Gyermekjóléti Szolgálat felé elvégzi jelzési kötelezettségét.

A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésnek formái

23. § (1) A szülők és óvodapedagógusok közti kapcsolattartás célja:

- szoros kapcsolat, bizalom és nevelési összhang kialakítása a szülői támogatás biztosítása érdekében;
- az óvodai nevelés és a családi nevelés összehangolása a gyermek fejlődésének érdekében;
- célzott segítség nyújtása a családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével; családhoz, problémához illesztett beavatkozások, megoldások alkalmazása.

(2) A szülők és óvodapedagógusok közti kapcsolattartás feladatai:

- a szülők ismerjék meg óvodánk nevelési elveit és módszereit, s a megvalósításban aktívan működjenek közre;
- legyen megfelelő az információáramlás az óvodapedagógusok, valamint a szülői munkaközösség, illetve a szülők között;
- közvetítse a szülők nevelési tapasztalatait, javaslatait az óvodapedagógusok felé.

(3) Az óvodáskorú gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló és dokumentáló **Óvodai fejlődési napló** tartalmát, megállapításait az óvónő és a szülő legalább félévente személyesen megbeszélik és egyeztetik a szükséges tennivalókat.

(4) A **személyes találkozások** formái a napi találkozások, családlátogatások, szülői értekezletek, pedagógiai előadások, fogadóórák, nyílt napok, óvodai ünnepek, műsoros estek, sportvetélkedők, kirándulások és a közösség céljait szolgáló munkák. A **szülők tájékoztatásának** eszköze a **szülői levél havonta**, illetve az **óvoda honlapja folyamatosan**.

(5) A csoportok minden évben tartanak nyílt napokat. Ekkor a szülők megnézhetik gyermekük tevékenységét, megfigyelhetik viselkedését a közösségben, valamint játék, illetve feladatvégzés közben.

III. FEJEZET

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

24. § (1) A **Nemzeti alaptanterv** meghatározza a nemzeti köznevelés országosan érvényes **fejlesztési területeit, nevelési céljait és elveit**, a fejlesztendő **kulcskompetenciákat**, a közvetítendő műveltség **fő területeit és ezek tartalmát**, a pedagógiai folyamat **tartalmi szakaszolását** és az egyes tartalmi szakaszokban megvalósítandó **fejlesztési feladatokat, közműveltségi tartalmakat**.

(2) A Nemzeti alaptanterv a **köznevelés célját** alapvetően a **nemzeti műveltség** átadásában és megőrzésében, az **egyetemes kultúra** közvetítésében, az **erkölcsi érzék** és a **szellemi-érzelmi fogékonyság** elmélyítésében jelöli meg, hogy a felnövekvő nemzedék:

- a haza felelős **polgárává** váljék;
- kifejlődjék benne a **hazafiság** érzelmvilága;
- reális **önismeretre** és szilárd **erkölcsi ítélőképességre** tegyen szert;
- megtalálja helyét a **családban**, a szűkebb és tágabb **közösségekben**, valamint a **munka világában**;
- törekedjék **tartalmas és tartós kapcsolatok** kialakítására;
- legyen képes **felelős döntések** meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az **önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre**;
- ismerje meg és értse meg a **természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket**, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a **kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését**.

(3) A Nemzeti alaptantervben meghatározott **fejlesztési területek** (nevelési célok) áthatják a pedagógiai folyamat egészét, **közös értékeket** jelenítenek meg. Ezen célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az **ismeretszerzés**, a **gyakoroltatás-cselekedtetés** mellett a **példák érzelmi hatásának** is. A Nemzeti alaptantervben meghatározott nevelési célok:

- **erkölcsi nevelés**;
- nemzeti öntudat kialakítása, **hazafias nevelés**;
- állampolgárságra, **demokráciára nevelés**;
- **önismeret és társas kultúra** fejlesztése;
- **családi életre** nevelés;
- **testi és lelki egészségre** nevelés;
- **felelősségvállalás** másokért, önkéntesség;
- fenntarthatóság, **környezettudatosság**;
- **pályaorientáció**;
- gazdasági és **pénzügyi nevelés**;
- **médiatudatosságra** nevelés;
- a **tanulás tanítása**.

(4) A **kompetenciák** a személyiség meghatározott funkcióit szolgáló **motívum- és képességrendszerek** (Nagy József, 2002.). Az egyén szintjén öt fő összetevőre bonthatók:

- személyiségvonások, egyéni **pszichikai-fizikai jellemzők**;
- az **egyén önértékelése, személyes értékrend**, szociális szerepazonosulások;
- **motivációk, célkitűzések**;
- **készségek, jártasságok**;
- **ismeretek**, információk.

(5) **Kulcskompetenciákon** azokat az **ismereteket, készségeket** és az ezek alapját alkotó **képességeket és attitűdöket** értjük, melyek birtokában az állampolgárok egyrészt **gyorsan alkalmazkodhatnak** a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát **cselekvően befolyásolhatják**. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az **egyén tanulási képessége**, mert az emberi cselekvőképesség az **élethosszig tartó tanulás** folyamatában formálódik.

(6) Iskolai nevelő-oktató tevékenységünk szerves része a **kulcskompetenciák** fejlesztése. Az iskolai oktatás területén megfogalmazott kulcskompetenciák a következők:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- A hatékony, önálló tanulás

(7) A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési-oktatási elvek, célok és feladatok iskolánk pedagógiai programjában a minisztérium által kiadott **kerettantervek** és az **intézményi sajátosságok** (egyházi iskola) **együttes** alkalmazásával érvényesülnek. Ebből fakadó kiemelt feladatunk:

- az **emberi kapcsolatokra, a barátságra** való fogékonyság kialakítása (önzetlenség, megértés, őszinteség, figyelmesség);
- a **család tiszteletének, a szülők megbecsülésének, szeretetének** kialakítása, megerősítése;
- a magyar múlt és a magyar kultúra megismerése által egészséges **nemzeti önbecsülés, nemzeti érzés és hazaszeretet** kialakítása;
- tanítványaink ösztönzése az **egyházközségek életébe való aktív bekapcsolódásra**.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

25. § (1) A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, mely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz **heterogén összetételére**, a tanulók **életkori sajátosságaira** és kellő teret biztosít a **tanulói aktivitásnak** az ismeretszerzés folyamatában. Pedagógiai gyakorlatunk szerint ennek eszközei:

- Az oktatás folyamatának legfontosabb tervezési eszköze a helyi tantervhez, a választott tankönyvhöz és az adott tanulócsoporthoz igazított **éves óraterv**, mely rögzíti a tanulói **értékelés** formáit és időpontjait. Helyi tantervünk tartalmazza az első két évfolyamon alkalmazott **szöveges értékelés** tartalmi szempontjait.
- A szociális kompetenciák, az egyéni-, illetve társas tanulás és a tanulói önállóság fejlesztése céljából **páros, illetve csoportmunkát és kooperatív tanulási módszereket** alkalmazunk. Ezek a tanulásszervezési eljárások kiegészítik, illetve a tanítandó tartalomtól függően hatékonyabbá teszik hagyományos nevelő-oktató munkánkat.
- A tanuló teljesítményének **lehetőség szerinti növelése** érdekében rendszeresen és sokoldalúan **értékeljük** a tanulás **eredményességét**, a tudás **minőségét**.
- Mindennapi nevelési gyakorlatunkban kiemelkedően fontosnak tartjuk az alábbi magatartásformák kialakítását és megerősítését: szellemi, fizikai vagy közösség szervezői **munkavégzés**, egyéni és közösségi **értékvó magatartás**, valamint **segítőkészség** tanuló vagy felnőtt iránt.
- A személyiségformáló funkciók alapján **nevelési módszereinket** az alábbiak szerint csoportosítjuk:

- **szokásformáló eljárások** (közvetlen gyakoroltatás, kölcsönös kortársi interakciók);
  - **példakép-eszménykép formálás** (magatartás-tevékenységi modellek közvetítése);
  - **meggyőzésformáló eljárások** (tudatosítás, felvilágosítás).
- Nevelési módszereink a hatásszervezés módja szerint **közvetett** (a felnőtt tekintélyi személyek nevelő hatásaira optimalizált), vagy **közvetlen** (a kortársi interakciók nevelő hatásaira orientált) módszerek. Úgy véljük, hogy csak a két módszercsoport egymást kiegészítő alkalmazása teszi lehetővé a két alapvető fontosságú **nevelési tényező** (nevelő és kortárs csoport) formáló-fejlesztő hatásainak optimális hasznosítását.
  - A **sokoldalú és hatékony képzés és fejlesztés** érdekében, valamint a **tanulói érdeklődésre** építve a következő tevékenységekkel egészítjük ki a tanórai foglalkozásokat: iskolaotthon és tanulószoba, szakkörök, házi versenyek, közösségi programok, vetélkedők, alkotói pályázatok, sport csapatjátékok, kirándulások, színházlátogatások.
  - Az alkalmazott tankönyveket, iskolai taneszközöket az alkalmazhatóságuk és hatékonyságuk figyelembevételével választjuk ki és azokat **rendszeresen felülvizsgáljuk**. A tanórákon **korszerű audiovizuális és elektronikus eszközöket** használunk.
  - Nevelő-oktató munkánk eredményessége érdekében már az **első évfolyamon** bevezetjük az **angol** és az **informatika** csoportbontásban történő oktatását.
  - A kulcskompetenciák fejlesztését hatékonyan szolgálja iskolánkban a **furulya** és a **néptánc** oktatása. A **művészeti nevelés** sokoldalú és eredményes művelése érdekében művészetoktatási intézményekkel működünk együtt.
  - Nevelő-oktató munkánk során figyelmet fordítunk a **tehetségek felkutatására**, a különböző tanítási-tanulási helyzetekben és **értékelési eljárásainkkal** fejlesztjük az adott területen tehetséges tanulóinkat, **elősegítjük tehetségük kibontakoztatását**.
  - Motiváló és hatékony **tanulásszervezési eljárásokat** alkalmazunk, akár játékok segítségével (**sakk, természettudományi kísérletek**, műveltségi vetélkedők, jutalomkirándulások stb.).
  - Egyéni fejlesztést és megsegítést alkalmazunk a **különleges bánásmódot igénylő**, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában.
  - Az **iskola könyvtárát** folyamatosan fejlesztjük és törekszünk az **internetes oktatási lehetőségek** hatékony alkalmazására az erre alkalmas területeken.
  - A tanulócsoporthatékony oktatásához, foglalkoztatásához szükséges angol, fizika-kémia és számítástechnika **szaktantermet**, könyvtár-, illetve néptánc termet alakítottunk ki.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

26. § (1) Az ember rendeltetése, életének célja ősi probléma. A nevelési, tehát személyiségfejlesztési törekvések ugyanakkor célul feltételezik azt az emberképet, melynek kialakítását vagy kialakulását kívánatosnak tartják. A keresztény emberkép jellemzői, főbb összetevői kiolvashatóak abból a válaszból, melyet Jézus adott a hozzá forduló írástudónak: „*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.*” (Mk 12,30). Korunk pszichológiai, lélektani nyelvezetére lefordítva: az ember akkor teszi helyesen a legfőbb – és minden egyéb – feladatát, ha személyiségének érzelmi, motivációs, értelmi és akarati komponensei összhangban, összhangoltan működnek.

(2) Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig **hosszú és állandó változásokkal teli folyamat**. Minden korszaknak megvannak a jellemzői érdeklődésben, a példaképek terén, s azokban az értékekben, melyek a személyiséget érzékennyé teszik. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az

egyenrangú baráti kapcsolatig. A nevelés módszereinek és eszközeinek is a **személyiség állapotával, fejlettségével kell összhangban lenniük**, csak a **célok** és a **bizalom légköre állandóak**.

(3) A személyiség érzelmi összetevőjének fejlesztése azóta nyert létjogosultságot, mióta „újra” felfedezték az **érzelmi intelligencia** fontosságát az emberi kapcsolatok, a személy önértékelése és probléma-feldolgozása területén. A különböző **érzelmi állapotok helyes észlelése és azonosítása**, valamint ezek felhasználása, illetve szabályozása a pedagógusi munka alapvető követelménye, hiszen ezekből lehet következtetni a gyermek **önértékelési állapotára**, valamint ennek változására. Az érzelmi intelligencia négyféle képességet feltételez:

- mások és saját érzelmeink észlelése, értékelése és kifejezése verbális vagy nem verbális módon;
- az érzelmek felhasználása a gondolkodás és a cselekvés serkentésére;
- az érzelmek megértése és elemzése (az érzelmek értelmi feldolgozása);
- az érzelmek szabályozása az érzelmi és intellektuális fejlődés elősegítése érdekében.

A pedagógus csak **fejlett érzelmi intelligencia birtokában** tudja eredményesen fejleszteni a rábízott gyermekek ezen képességét az egyéni problémakezelés és a szociális kapcsolatok fejlesztése érdekében.

(4) A személyiség **motivációs komponense** magában foglalja az egyén **énképét, önismeretét, biológiai és pszichológiai szükségleteit**, valamint azokat a **vállalt és önként kitűzött céljait**, melyek sikeres végrehajtása közvetlen vagy közvetett (pl. elismerés) úton növeli a személy – a tanuló – önbecsülését. A nevelő kiemelt feladata, hogy – a tanuló egyéni fizikai-pszichikai adottságait és képességeit felmérve – **személyre szólóan adjon erőfeszítéssel, de sikerrel** elvégezhető feladatokat. Ezek lehetnek **egyéni** vagy **közösségben** végzett feladatok. A teljesítés **értékelése** még kudarc esetén is – figyelembe véve a megtett erőfeszítést – nagyon fontos **önértékelési** és **önbecsülési** folyamatokat indít el a gyermekekben. **A sikerrel elvégezhető feladatok adása és ezek rendszeres, megfelelő értékelése a legfontosabb személyiségfejlesztő tevékenység.**

(5) A személyiség **értelmi összetevői** az ismeretszerzéssel és feldolgozással összefüggő képességeket jelentik, melyek (*Nagy József csoportosításában*) a következők:

- a **tudásszerzés** (megfigyelés, átkódolás, értékelés, értelmezés, bizonyítás) képessége;
- a **kommunikáció** (ábraolvasás, beszéd és beszédértés, írás és olvasás) képessége;
- a **gondolkodás** (információ-átalakítás, rendszerezés, következtetés, kombináció) képessége;
- a **tanulás képessége**.

Az értelmi képességek fejlesztése az **iskolai pályafutást végigkísérő, összetett folyamat**, mely leginkább a **tanórákon, a tantárgyak tanításának folyamatában** valósul meg. Az értelmi képességek fejlesztése alapvetően különbözik a **lexikális ismeretek megtanulásától**, hiszen ez utóbbi pusztán része a képességfejlesztésnek. Az értelmi képességek fejlesztéséhez a **kognitív motívumok** alkalmazása a kulcs, melyek (*Nagy József csoportosításában*) a következők:

- megismerési vágy (ingerszükséglet, kíváncsiság, érdeklődés);
- játékszeretet és alkotásvágy;
- tanulási sikervágy és kudarcfélelem;
- tanulási elismerésvágy;
- kötelességtudat;
- igényszint és ambíció.

(6) A tudás megszerzése **kitartó, fáradságos munka eredménye**, s a tanulási tevékenységet eredmények és kudarcok egyaránt kísérik. A tanulás értelmének belátása nem automatikus, hanem a **tanítás-tanulás minősége** által alakul ki. Sikerességéhez a tanulónak motiváltnak és a problémamegoldás iránt elkötelezettnek kell lennie. A tanulási motiváció minősége és erőssége függ a személytől, de – az egyén motiváltsága mellett – függ a környezet kultúrájától, elvárásaitól, kihívásaitól.

(7) A személyiség legmélyebb – **metakognitív** – rétegeit érintő **akarati döntés** az, amikor valaki egy adott feladat, probléma megismerése esetén a kedvezőtlen körülmények ellenére is a **megküzdés stratégiáját** választja. Ezek a döntések jelentik a személy önmeghatározó, önszabályozó komponensrendszerét. A tanuló **motiváltságának és képességeinek** ismerete, az **ehhez illeszkedő feladatok**, valamint az **önálló cselekvés** lehetőségének megteremtése szükséges a személy akarati tényezőinek fejlesztéséhez.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési elvek és pedagógiai feladatok

27. § (1) Napjaink közfelfogásában az **egészség** nem a betegség hiánya, hanem a **testi, lelki, szociális jól-lét** állapota. Az egészség olyan pozitív fogalom, mely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza.

(2) Az **egészségfejlesztés** folyamata magában foglalja a korszerű **egészségnevelés**, az elsődleges **prevenció**, a **mentálhigiéné**, az egészségfejlesztő **szervezetfejlesztés**, az **önsegítés** feladatait, módszereit. Az egészségfejlesztés az a folyamat, mely képessé teszi az embereket (tanulókat) arra, hogy **saját egészségüket felügyeljék és javítsák**. A korszerű egészségnevelés **egészség- és cselekvésorientált** tevékenység.

(3) Az iskola az egészségfejlesztés egyik **legfontosabb színtere**, hiszen a családi környezet mellett itt nyílik mód az egészségesebb életvitel **készségeinek, magatartásmintáinak** kialakítására és begyakorlására. Feladatunk, hogy az egészséges életmódra nevelés mindennapos gyakorlatával segítsük hozzá tanulóinkat egészséges testi és lelki állapotuk **örömteli megéléséhez**.

(4) Tanulóinkat arra ösztönözzük, hogy legyen igényük a **helyes táplálkozásra, a testi higiéniára, a mozgásra**. Legyenek képesek **lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, konfliktusaik kezelésére**. Motiváljuk és megsegítjük tanulóinkat a **káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében**.

(5) Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink:

▪ **információközlés, felvilágosító előadások, bemutatás:**

- baleset- és munkavédelmi oktatás (pedagógusoknak, diákoknak);
- tantárgyakba épített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelésóra, környezetismeret-óra, természetismeret-óra, biológiaóra;
- iskolavédőnő tanórai előadásai;
- tanórai és azon kívüli foglalkozások során, nevelő-oktató tevékenységbe építetten, folyamatosan;
- különböző alkalmi kiadványok segítségével.

▪ **prevenció, kötelező szűrővizsgálatok, szervezett speciális tanácsadás:**

- iskolaorvos, iskolavédőnő által végzett szűrések (látás, hallás, vérnyomás, testsúly stb.);
- ortopédiai szűrések (lúdtalp, gerincferdülés);
- fogorvosi szűrés;
- 1. osztályosok szűrése (iskolapszichológus, logopédus);
- állóképesség mérése (testnevelésórán);
- pályaalkalmassági vizsgálat a továbbtanulást megelőzően;
- drogrevenió (osztályfőnöki órán, meghívott szakemberek részvételével);
- tanulási és / vagy magatartási problémával küzdő gyermekek nevelési tanácsadóba irányítása.

▪ **közvetlen hatású iskolai tevékenységek:**

- az iskolai házirend és napirend alkalmazása, (viselkedés, öltözködés, életvitel stb.);
- mindennapos testnevelés;
- iskolai étkeztetés;
- szabadidős tevékenység (tömegsport, kirándulás, sportvetélkedők, játékszervezés stb.);
- iskolai rendezvények (táborozás, véréadás, egészségnap stb.);
- családlátogatások (osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős).

(6) A gyermek legalapvetőbb – iskolán kívüli – közössége a **család**. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, melyeket a gyermek iskolába kerülésével hatékonyan lehet és kell fejleszteni, alakítani. Szükség esetén a **családi nevelés segítése** is feladata az iskolának, az osztályfőnöknek, illetve a gyermekvédelmi felelősnek.

(7) Feladatunk, hogy a családdal együttműködve felkészítsük tanulóinkat az **önállóságra**, a **betegség-megelőzésre**, továbbá a **szabályok betartására** a testi higiénében, a közlekedésben, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Az alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása

28. § (1) Az elsősegély **azonnali beavatkozás**, melyet a sérült személy (felnőtt vagy gyermek) kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvosok, vagy más személyek **megérkezése előtt**. Az elsősegély célja az **élet megmentése**, a további egészségkárosodás megakadályozása, illetve a gyógyulás elősegítése.

(2) Elsősegélynyújtó az a személy, aki **elméleti és gyakorlati képzést adó** tanfolyamot végzett és annak anyagából **szakmailag ellenőrzött vizsgát tett**.

(3) Az elsősegélynyújtó kötelességei:

- gyorsan és biztonságosan **felmérni a helyzetet**, majd ezt követően megfelelő **segítséget kérni**;
- amennyire lehet, **megállapítani** a sérülés vagy betegség természetét;
- a fontossági sorrend betartásával **azonnal** elvégezni a **helyes és halaszthatatlan** beavatkozásokat;
- intézkedni arról, hogy a sérültet kórházba, orvosi rendelőbe, vagy **hazaszállítsák**;
- a **sérülttel maradni** mindaddig, amíg átadhatja őt a megfelelő személynek;
- **jelentést írni és átadni**, további segítséget nyújtani, amennyiben az szükséges.

(4) Az intézmény elsősegélynyújtó tanfolyam végzésére kötelezett dolgozói: a testnevelést, technikát vagy biológiát tanító tanárok, az iskolatitkár, valamint a tűz- és balesetvédelmi megbízott.

(5) Az iskola szakemberek elméleti és gyakorlati tudásának segítségével, szakirodalom felhasználásával és a korábbi tapasztalatok alapján elkészíti és a dolgozókkal, tanulókkal ismerteti azokat az **elsősegélynyújtási alapismereteket**, melyek révén segíthetik az elsősegélyt nyújtók munkáját.

(6) A munka- és balesetvédelmi oktatáson túl elsősegélynyújtási alapismeretekben kell részesíteni minden **osztályfőnöki munkakört** betöltő, **kirándulást vagy tábort** szervező, illetve **sporttevékenységet** felügyelő nevelőt.

(7) Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek** átadása, illetve elsajátítása **tanítási órákon** (osztályfőnöki, biológia-, technika- és testnevelésórán), valamint **délutáni csoportfoglalkozásokon** valósul meg.

(8) Az elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának** legfőbb **célja**, hogy a tanulók:

- **ismerjék fel** a vészhelyzeteket, baleset, sérülés esetén **őrizzék meg a nyugalmaikat**;

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, tudjanak **gyorsan és ésszerűen cselekedni**, intézkedni;
- ismerjék az egyes sérülések **élettani hátterét**, várható következményeit;
- sajtátsák el a legalapvetőbb **segélynyújtási módokat**;
- ismerjék a mentőszolgálat felépítését, működését, tudják, **mikor, és hogyan kell mentőt hívni**.

(9) Az iskolai elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának formái, eszközei:**

- **lexikális ismeretek oktatása** (fogalmakkal, kérdőívekkel, tesztfeladatokkal, projektfeladatokkal);
- **képek, filmek** és egyéb szemléltető eszközök felhasználása, **bemutatók** készítése;
- **gyakorlati oktatás** próbahelyzetekben, gyakorlati bemutatók.

(10) Az elsősegélynyújtási **alapismeretek oktatásának eredménye** tanulóink **tudásának és tájékozottságának** bővülése, valamint az alábbi alapkészségek (kompetenciák) fejlődése:

- problémafelismerés,
- gyors és szakszerű cselekvés,
- mások iránti érzékenység,
- együttérzés a bajba jutottakkal.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

29. § (1) Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél sokoldalúbb fejlesztése, felkészítése a felnőtt életre. A gyermek fejlődése szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a **közösségi neveléstől**. A kortárs csoport:

- lehetőséget ad **az én-érvényesítésre**;
- biztosítja a **csoporthoz tartozás érzését**, a közösségi önmeghatározást;
- **emocionális biztonságot** nyújt.

A tanulók iskolai közösségeikhez való kötődése felerősíti az azokon keresztül közvetett módon megvalósuló nevelés és oktatás hatását. Ezért alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés és oktatás eseményeinek **igényes, színvonalas megszervezése** és irányítása. Tanulóink legfontosabb közösségei: a **baráti kör**, az **osztály- és iskolai közösség**.

(2) Az iskola tanulóinak **baráti körei** elsősorban a közös érdeklődés alapján szerveződő tevékenységekben alakulnak ki. Hatásuk azért jelentős, mert a tanuló részvétele a közösségben önkéntes választáson alapul, ezért a nevelőnek más típusú módszereket és eszközöket kell alkalmaznia a közösségépítés és fejlesztés céljából.

(3) Iskolánkban az alábbi tanórán kívüli, nem osztálykeretben megtartott foglalkozások választhatóak:

- hittan csoport,
- színjátszás,
- elsősegélynyújtó,
- néptánc,
- énekkar,
- rajz és kézműves,
- tömegsport, sportkörök,
- technika és életvitel.

(4) A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladata, hogy a tanulók **érdeklődésére és önállóságára** építve fejlessze **kreativitásukat** és **önfejlesztő** hozzáállásra készítse őket. A pedagógus növelje a tanulók **kudarctűrő képességét**, valamint a társak segítségének és értékelésének **elfogadására** készítse őket. Átgondolt foglalkozási tervvel és pedagógiai irányítással

biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően **fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.**

(5) A tanuló fejlődésének jelentős alakítói az **osztályközösségben** kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek. A tanuló idejének legnagyobb részét osztályközösségében tölti, ezért meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerre, viselkedési formáira. Az osztályközösség tevékenyen hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának alakításához/kialakításához;
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez;
- a közösségi normák elfogadásához, erkölcsi értékrendjének kialakulásához;
- egymás tiszteletben tartásához, a toleráns magatartás kialakulásához;
- mások gondjainak felismeréséhez és az együttérző magatartás kialakulásához;
- az egyéni értékek felismeréséhez és megbecsüléséhez;
- az együttes munkavégzés előnyeinek és nehézségeinek megtapasztalásához;
- az egyén önértékelő, önbecsülő képességének fejlődéséhez.

(5) A közösség irányításában, alakításában meghatározó szerepe van az **osztályfőnöknek**, minthogy folyamatos problémakereső tevékenysége eredményeként neki kell **felismerni** a tanulók problémáit, **érzéklni** és adekvát problémamegoldással kezelni az esetleges devianciákat és megtalálni azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában segítséget adhatnak. Fontos a szerepe a családok tanulók támogatásába történő bevonásában, valamint annak elérésében, hogy a család és az iskola azonos értékrend mentén nevelje a gyermekeket.

(7) Az **osztályközösségek keretében** végzett közösségépítő- és fejlesztő tevékenységeink:

- **osztályfőnöki órák megtartása;**
- **tanórák megtartása** (kooperatív munkaszervezéssel);
- **az osztály feladatainak megszervezése** (ügyelet, takarítás, gyűjtések, hetesek, felelősök és képviselők feladatai);
- **felkészülés az iskolai szintű feladatok elvégzésére** (ünnepi műsorok bemutatása, részvétel és produkció bemutatása a farsangi bálon, sportvetélkedőn stb.);
- **a család, a szülők megbecsülését erősítő rendezvények** (karácsonyi és anyák napi köszöntések, családi osztálymisék, nyílt órák stb.);
- **osztálykirándulások, osztálytúrák** szervezése és lebonyolítása;
- **múzeum- vagy színházlátogatások, múzeumpedagógiai foglalkozásokon történő részvétel, helytörténeti nevezetességek felkeresése.**

(8) A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az **iskolai közösség** jelenti, melynek összetartásában, összetartozás-tudatának erősítésében megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, valamint az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra. Az iskolai közösség keretében végzett közösségépítő- és fejlesztő tevékenységeink az alábbiak:

- **az iskolai és egyházi hagyományaink** ápolásával összefüggő rendezvények (Veni Sancte, új tanulók fogadalomtétele, ballagás, Te Deum);
- **a nemzeti ünnepekről és emléknapokról történő megemlékezések** (okt. 6., okt. 23., jan. 22., márc. 15., jún. 4.);
- **egyházi ünnepek és események** (a magyar szentek ünnepei, dramatikus népszokások, adventi gyertyagyújtások, húsvéti lelkigyakorlat, pünkösdi egyházmegyei nap, osztálymisék);
- **a családdal, szülőkkel való kapcsolatot erősítő rendezvények** (főzőverseny és sportvetélkedő, gálaműsor, családi nap, véradás, nyílt órák);
- **házi versenyek, vetélkedők, művészeti bemutatók;**
- **nyári és napközis táborok** megszervezése és lebonyolítása;
- **A diákönkormányzat működésének támogatása.**

A diákönkormányzat működése, közösségfejlesztő tevékenysége

30. § (1) A diákönkormányzat az iskola tanulóinak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok tartalmazzák, joggyakorlásának módját pedig saját szervezeti szabályzata. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja.

(2) A diákönkormányzat **véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet** a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

(3) Szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az iskolai diákönkormányzat élén – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – választott **diákönkormányzati vezető (elnök)** áll.

(4) A diákönkormányzat tevékenységét a **diákmozgalmat segítő tanár támogatja** és fogja össze, akit ezzel a feladattal – a diákközösség javaslatára – az igazgató bíz meg határozott, legfeljebb ötéves időtartamra. A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkatervben meghatározott időpontban – közgyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megtartása előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

(5) A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát az intézmény belső működésének szabályzatai között kell őrizni. A diákönkormányzat az **iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit** – az igazgatóhelyetttessel történő egyeztetés után – használhatja.

(6) A diákönkormányzat **véleményét** – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni:

- az iskolai szervezeti és működési szabályzat jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor;
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

(7) A **diákönkormányzati vélemény** jogszabályoknak megfelelő jegyzőkönyvbe foglalásáért az intézmény igazgatója felelős.

31. § (1) A diákönkormányzat érdekvérvényesítő funkciója mellett hangsúlyozott szerepet kap az öntevékenységre, önszerveződésre történő nevelés is, melynek keretében el kell érni, hogy a tanulók – a pedagógusok segítségével – a fejlettségüknek megfelelő szinten, önállóan intézzék saját ügyeiket.

(2) A diákönkormányzatnak célirányos tevékenységéhez szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre szerveit, melyek a közösség megbízásából hivatottak a problémák megvitására, a határozathozatalra.

(3) A diákönkormányzat feladata:

- olyan, a közösség érdekein alapuló **közös és konkrét célok kijelölése**, melyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak;
- a kialakított gyakorlat szerinti hagyományos közösségi feladatok, közösségépítő **tevékenységek továbbfejlesztése**, a régiék mellett **új hagyományok teremtése**;
- olyan rendezvények szervezése, melyek **értékes kulturális vagy társas élményekkel gazdagítják** a közösség tagjait, erősítve, fejlesztve magát, a közösséget is;
- a közösség iránti **felelősségérzet, felelősségtudat** kialakítása, fejlesztése;
- a közösség érdekeit **szolgáló, cselekvésre ösztönző tevékenységek** szervezése;
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, mely **büszke** saját sikereire, értékeli a más közösségektől őt pozitív módon megkülönböztető tulajdonságait.

A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

32. § (1) A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy képességét, szaktudását és lehetőségeit legjobban hasznosítva nevelje és oktassa iskolánk tanulóit a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és iskolánk pedagógiai programja alapelveinek, értékeinek és célkitűzéseinek szem előtt tartásával.

(2) A nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy intézményi és egyéni lehetőségeit felhasználva szakmai, pedagógiai tekintetben, valamint lelki életét érintően is folyamatosan tovább képezze magát, tevékenységét – valamennyi területen – az intézmény és az Egyházmegye érdekeinek szem előtt tartásával végezze.

(3) Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre tekintettel a nevelőtestület minden tagjának kötelessége a vonatkozó törvények és rendeletek, helyi szabályzatok, dokumentumok, munkáltatói utasítások ismerete, illetve megismerése. A pedagógust az ezekben foglaltak betartására az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, utasíthatja.

(4) A pedagógus intézményi feladatai közé tartozik a tanulók felügyelete, az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása, az intézményi védő-óvó intézkedések betartása és betartatása, valamint a közreműködés a gyermekvédelmi feladatok végrehajtásában.

(5) Minden pedagógustól elvárt a keresztény értékrend tiszteletben tartása, valamint a pedagógusi etika írott és íratlan szabályainak betartása, a munkahelyi információk bizalmas kezelése, a (nevelők, szülők, tanulók között) felmerülő problémák lelkiismeretes megoldása, továbbá a kulturált viselkedés és a megfelelő öltözet az iskolai, vagy iskolán kívüli rendezvényeken.

33. § (1) Az osztályközösség vezetője az **osztályfőnök**, akit az igazgató bíz meg minden tanév júniusában. Az osztályfőnököt – feladatai ellátásában – **osztályfőnök-helyettes** segíti.

(2) Az osztályfőnökök **feladatai és hatáskörük:**

- az iskola pedagógiai programjának szellemében nevelik osztályaik tanulóit, munkájuk során tekintettel vannak a tanulók személyiségfejlődésének sajátosságaira;
- segítik az osztályközösség kialakulását, a tanulók szociális készségének fejlődését;
- segítik és koordinálják az osztályukban tanító pedagógusok munkáját;
- rendszeres kapcsolatot tartanak fenn az osztály szülői munkaközösségével, illetve a szülői közösség tagjaival;
- első és ötödik osztályban mindig, egyéb évfolyamokon szükség esetén meglátogatják a családokat a tanulók szociokulturális háttérének tanulmányozása céljából;
- figyelemmel kísérik a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét;
- minősítik a tanulók magatartását, szorgalmát;
- ellátják az osztályaikkal kapcsolatos ügyviteli teendőket (az osztálynapló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása stb.);
- segítik és nyomon követik osztályaik kötelező orvosi vizsgálatait;
- kiemelt figyelmet fordítanak az osztályaikban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, folyamatos kapcsolatot tartanak az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével;
- tanulóikat rendszeresen tájékoztatják az iskola előtt álló feladatokról, motiválják őket azok megoldására, közreműködnek a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- javaslatot tesznek a tanulók értékelésére (jutalmazás, büntetés), segélyezésére;
- aktív közreműködésükkel segítik a munkaközösség munkáját;
- rendkívüli esetekben órát látogatnak osztályaikban;
- a püspöki biztos segítségével, útmutatása alapján felügyelik, és példamutatásukkal gondozzák, irányítják a tanulók lelki életét, osztályaik hitéleti tevékenységét.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek rendje

34. § (1) Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - sajátos nevelési igényű tanuló (SNI);
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló (BTM);
  - **kiemelten tehetséges** gyermek, tanuló;
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló (HH, HHH).

35. § (1) **Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók** esetén alapelvünk az állandó és rendszeres felzárkóztatás. Ennek érdekében, a **tanórák kompetenciafejlesztő szakaszaiban**, a méréseknek megfelelő **egyéni teljesítményszintekhez** igazodva, **differenciált oktatás** keretében kell megvalósítani a felzárkóztatást.

(2) A kudarcok csökkentésére irányuló tevékenységek elemei **alsó tagozaton**:

- a tanulási nehézség korai felismerése (bemeneti komplex pszichológiai és pedagógiai mérés);
- fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok egyéni és kiscsoportos fejlesztő tevékenysége;
- részképesség zavarok esetén többféle eljárás segítségével végezzük a fejlesztő munkát;
- beszédfejlesztés és logopédiai foglalkozások;
- szenzoros-integrációs terápia, mozgásfejlesztés a hiperaktív, figyelem- és magatartászavarral küzdő tanulóknál, sajátos nevelési igényű tanulóknál;
- csoportra és egyénre szabott fejlesztő program kidolgozása és alkalmazása a tantárgyak tanmeneteibe építve;
- osztályon belüli differenciálás, csoportos, páros és egyéni munkaformák előtérbe állítása;
- állandó pozitív megerősítés (jutalmazás), korrepetáláson történő felzárkóztatás (speciális feladatok, fejlesztő eszközök, játékok, számítógép segítségével);
- részképesség-gyengeségek feltárása és terápiája Sindelar-módszerrel.

(3) A kudarcok csökkentésére irányuló tevékenységek elemei **felső tagozaton**:

- A 4.-ből 5. osztályba történő átmenet megkönnyítése (hospitálás, követelmények összehangolása);
- az értelmi, érzelmi és akarati tényezők figyelembe vételével reális önismeretre nevelés;
- a feladatok elvégzéséhez hosszabb időszávok, keretek biztosítása;
- sajátos, a probléma által indokolt tartalmak, követelmények kialakítása;
- egyéni megsegítés, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődés értékelése;
- az osztályban tanító pedagógusok összehangolt fejlesztő- és értékelő munkája.

(4) A tanulási zavar egyes típusaival összefüggő feladatoknál a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának **tantervi irányelveit** és **vizsgaszabályzatait** vesszük figyelembe. (32/2012 EMMI rendelet)

36. § (1) Kiemelt jelentőségű a **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségre** utaló tünetek, tünetcsoportok korai felismerése. Ezek a következők lehetnek:

- agresszív viselkedés, a környezet felé irányuló magatartászavar (rendbontás, nyugtalanság, hazudozás, bántalmazás stb.);
- a szociális fejlődés zavarai (kapcsolatteremtés, alkalmazkodás, beilleszkedés problémái);
- regresszív magatartás (visszahúzódó, passzív, félénk, érzékeny, autoagresszív viselkedés);
- önértékelési zavarok, szorongások, félelmek, tic;
- a kognitív, motoros, figyelmi funkciók zavarai, teljesítményromlás, észlelési elégtelenség.

(2) A fenti tünetek **tartós megjelenésénél az osztályfőnök** feladata a kapcsolatfelvétel a tanuló családjával a körülmények feltárása érdekében, s – amennyiben szükséges –, a megfelelő

szakszolgálati ellátást (vizsgálatot) kell kezdeményeznie. A feltárt körülmények és a **szakvélemény** alapján határozható meg, hogy a tanulónak hol, milyen formában kell a **fejlesztő foglalkozásokon** részt vennie (nevelési tanácsadó, iskolai foglalkozások stb.).

(3) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztésének elemei az iskola **alsó tagozatán**:

- prevenció, óvodai kapcsolattartás, a gyerekek megismerése már az első tanévet megelőzően;
- az óvoda és az iskola közti zökkenőmentes átmenet biztosítása;
- a magatartási nehézségekkel küzdő tanulóknál egyéni bánásmód alkalmazása (játékosság, pozitív megerősítés dominanciája);
- a tanulók igényeinek megfelelő rugalmas óravezetés (szünetek, lazító gyakorlatok közbeiktatása);
- a tanóra és a szabadidős tevékenységek arányos elosztása az egyenletes terhelés érdekében;
- szakember segítségének igénybevétele (gyermekvédelmi felelős, fejlesztő pedagógus stb.);
- a problémák szülők bevonásával történő megbeszélése, megoldása.

(4) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztésének elemei az iskola **felső tagozatán**:

- a 4.-ből 5. osztályba történő átmenet megkönnyítése;
- a negatív személyiségtulajdonságok visszaszorítása, a pozitív személyiségtulajdonságok megerősítése;
- társas-közösségi tevékenységek szervezése, az azokban történő részvétel – folyamatos pozitív megerősítéssel történő – előmozdítása, önismeretre nevelés;
- a fejlődés folyamatos értékelése, új célok meghatározása;
- csoportmunka, differenciált tevékenykedtetés alkalmazása;
- mentálhigiénés konfliktuskezelési program kidolgozása és alkalmazása.

37. § (1) Kiemelten tehetséges tanuló az, aki erősen motivált, könnyen és gyorsan tanul, átlagon felüli teljesítményekre képes, egy-egy tantárgyból (speciális tehetségű), vagy minden tantárgyból (általánosan jó intellektusú) kreatív.

(2) A **korai felismerés** meghatározó fontosságú, hiszen a kiemelkedő képességűek (megfelelő foglalkoztatás hiányában) gyakran visszafejlődnek, sérülnek, kirekesztődnek. A korai felismerés szakértelmet, körültekintést kíván. A gyermek kibontakozó tehetségének jelei:

- a teljesítménymérések eredményeként megmutatkozó átlagon felüli képesség;
- az alkotásokban, problémamegoldásban mutatott kreativitás;
- a kijelölt vagy vállalt feladat iránti erős elkötelezettség.

(3) A tehetséges tanulókat jellemezheti, hogy sokszor tesznek fel szokatlan kérdéseket, készek szembeszegülni a tekintéllyel, vállalják a konfliktusokat, véleményüket nem rejtik véka alá, ugyanakkor jó humorérzékük van és tanuló társaikkal általában kijönnek.

(4) A tehetséggondozás kiemelten fontos feladata iskolánkban az optimális fejlődés **személyi** (pedagógusok képzése, módszerek elsajátítása) és **tárgyi** (taneszközök, foglalkozások finanszírozása) **feltételeinek** megteremtése.

(5) A felismert tehetség **fejlesztésének szinterei**:

- tanórán, osztályon belüli (differenciálással):
  - képességek szerinti csoportok létrehozása (a tanulók aktuális felkészültsége alapján szerveződő, nyitott, átjárható csoportok);
  - gyorsítás és dúsító program (a tananyag gyorsabb elvégzése, a fennmaradó időben dúsító program);
  - gazdagítás és elmélyítés (nem több ismeret elsajátítása, hanem önállóságot, kreativitást igénylő feladatok végzése);

- tehetséggondozó órákon:
  - osztályonkénti, évfolyamonkénti önképző körök, ahol a jó képességű tanulók aktív módon felkészülhetnek a tanulmányi versenyekre, gimnáziumi felvételi vizsgákra;
- szabadidőben:
  - gazdag szakkörválaszték;
  - iskolai, városi, megyei, egyházmegyei, regionális és levelezős versenyek (fontos személyiségfejlesztő hatásuk van - egészséges versenyszellem, önértékelés, sportszerűség, kudarctűrés);
  - iskolaotthonos, tanulószobai, szabadidős foglalkozások, ahol tanulóink „kipróbálhatják” magukat (környezeti- és vizuális kultúra, színjátszás, drámajáték, bábozás, emberismeret, illem, kommunikáció, vers- és meseírás, rejtvényfejtés, illetve készítés, művelődés, önművelés, barkácsolás, kézművesség, számítógépes és programozói ismeretek, sakk, sport, origami, zenei ismeretek);
  - az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
  - a továbbtanulás segítése, kapcsolat a középiskolákkal.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

38. § (1) A családi élet válságos időszakaiban a gyermekek kerülnek a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe. A segítségadás azokban az esetekben a legnehezebb, melyekben a család nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitelének negatív példát a gyermek előtt. Gyakori jelenség, hogy ezekre a hiányosságokra – a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai nyomán – csak későn derül fény. Ezekben a nehéz esetekben a tanuló fokozott törődést, figyelmet igényel.

(2) A **hátrányos** és **veszélyeztetett** helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekek megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóik érdekében.

(3) Ezt a tevékenységet a **gyermekvédelmi felelős** koordinálja, aki folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel és a munkaközösség-vezetőkkel, szükség esetén családlátogatást kezdeményez a veszélyeztető okok feltárása érdekében és folyamatos kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

(4) A gyermekvédelmi tevékenységünkhöz kapcsolódó feladatok:

- a tanulók elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése;
- a tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és azon kívül;
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátásuk biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton és az iskolaorvosi rendeléseken keresztül;
- a tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.);
- segélykérelmek támogatása és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetének függvényében;
- a tanulók eredményeinek folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

(5) A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie. Ilyen esetekben megvizsgálandó:

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését;
- hogy mennyire ellenőrzött a tanuló tevékenysége, szabadideje;

- hogy használ-e a tanuló az egészségére káros anyagokat, életmódja veszélyezteti-e a fejlődését;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek igénybevételét;
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő tanulók otthoni életformája, ellátása, pihenése;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás a tanuló tanulmányainak befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához;
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, melyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

(6) Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató és a tehetséggondozó foglalkozások;
- differenciált oktatás és képességfejlesztés;
- a pályaválasztás segítése, a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre történő nevelés;
- napközis és a tanulószobai foglalkozások;
- iskolai étkezési lehetőségek;
- egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabadidejének megszervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- szülőkkel való együttműködés, folyamatos kapcsolattartás;
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

(7) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a családokkal, az illetékes Polgármesteri Hivatallal, a **Székesfehérvári Pedagógiai Szakszolgálat Nevelési Tanácsadó Intézetével**, a **Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal**, az iskolaorvossal és az iskolai védőnővel.

Az esélyegyenlőséget szolgáló és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

39. § (1) A tanulók előképzettségében nem csak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, a közösségi viselkedés szabályainak ismeretében és a higiénia terén is.

(2) A pedagógusok különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatait a nemzeti köznevelésről szóló törvény 62. § (1/b) és (1/g) bekezdései szabályozzák.

(3) Az esélyegyenlőséget szolgáló és a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek iskolánkban a következők:

- helyzetfeltárás;
- a segítő tevékenység formáinak és működési rendjének (tanulószoba, felzárkóztató foglalkozások stb.) megszervezése;
- a külső kapcsolatrendszer kiépítése, fenntartása (szakszolgálatok, támogatók);
- a juttatások elosztási alapelveinek és eljárási rendjének kialakítása;
- étkeztetési támogatás;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata;
- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési problémákban történő megsegítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.);

- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- kapcsolattartás a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek;
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, valamint mozi-, színház- és múzeumlátogatás szervezése.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel

40. § (1) Az eredményes iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a **szülői ház** és a **pedagógus közösség együttműködése**.

(2) Ennek alapja a gyermek iránt érzett **közös felelősség**, melynek feltétele a **kölcsönös bizalom** és **tájékoztatás**, az **őszinteség**. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, ennek nyomán pedig a gyermeki személyiség harmonikus fejlődése.

(3) A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- a szülőket az iskola igazgatója tájékoztatja az iskolai **Szülői munkaközösség** ülésein, valamint az **iskolai szintű szülői értekezleteken** az iskola életéről, az éves munkatervről, az aktuális feladatokról, a munkatervben megfogalmazott célok eléréséről, a feladatok teljesítéséről, ezek változásairól, valamint a helyi tanterv követelményeiről;
- az osztályok számára szervezett **szülői értekezletek** félévente, illetve rendkívüli esetekben, melyek feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- az osztályfőnökök feladata:
  - a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről;
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról;
  - gyermekük tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról;
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről;
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról;
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

(4) A szülők és a pedagógusok együttműködésének alapvető módja a **tájékoztatás, értesítés** és **meghívás**. Ezek célja a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, valamint a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. Formái és eszközei:

- **személyesen** az előre egyeztetett, illetve spontán találkozásokon;
- folyamatosan és személyre szólóan a **tájékoztató füzetben** vagy az **üzenőfüzetben**;
- havonta és személyre szólóan a **szülői levelekben**;
- folyamatosan, illetve havonta az **iskola honlapján**.

(5) A szülők és pedagógusok közötti kapcsolattartás **egyéb formái**:

- **Szent Imre-VÁR foglalkozások**, melyek az iskola, illetve annak nevelési-oktatási programja iránt érdeklődő szülők számára olyan ismerkedő-bemutató összejövetelek lehetőségét biztosítják, melyek játékos, ugyanakkor szakmai elemeket is tartalmazó programjaiba gyermekük is bekapcsolódhat.
- **Fogadóórák**, melyek lehetőséget biztosítanak a szülők és a pedagógusok személyes találkozására, ezen keresztül pedig egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének konkrét tanácsokkal történő megsegítésére. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes és hasznos eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).
- **Nyílt tanítási órák**, melyeken a szülők betekintést nyerhetnek a nevelő-oktató munka mindennapjaiba, személyesen is megismerhetik a tanítási órák menetét, közvetlenül tájékozódhatnak gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

- **Családlátogatás**, melynek feladata a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- **Pályaválasztási tanácsadás**, melynek feladata a szülők és a tanulók tájékoztatása a felvételi eljárásról, a középiskolákról, és a pályaalkalmassági felmérések lehetőségeiről.

(6) A szülői ház és az iskola együttműködésének további lehetőségei:

- közös iskolai és iskolához kötődő **rendezvények** (osztálykirándulás, családi nap, véradás, osztálykarácsonyi ünnepség, farsangi bál, sportesemények, közös iskolai munka, sportnap, főzőverseny stb.) szervezése a szülők és pedagógusok részvételével;
- közös **lelkigyakorlat**, zarándoklat vagy egyházmegyei, plébániai szintű programok.

(7) A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási órák időpontját az éves iskolai munkaterv határozza meg.

(8) A **szülők** a – jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – tanulói jogok, valamint saját **jogaik érvényesítése érdekében** szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az iskola igazgatójához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

(9) A **szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat** szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján tehetik fel, illetve közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőivel vagy a Szülői munkaközösséggel, melyekre **10 munkanapon belül** érdemi választ kell kapniuk.

41. § (1) A tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái:

- az **igazgató** a tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról **személyesen hetente**, az iskolai honlapon és a faliújságon keresztül **folyamatosan** tájékoztatja;
- az igazgató a tanulókat **diákközgyűlésen** félévente legalább egyszer, a diákönkormányzati képviselőket pedig a **diákönkormányzat ülésén** havonta tájékoztatja, illetve ad választ a feltett kérdésekre;
- a **diákönkormányzatot segítő tanár**, valamint a **diákönkormányzat vezetője** (elnöke) havonta, illetve félévente tájékoztatja a tanulókat az iskolai élet őket érintő eseményeiről, képviselt vagy vállalt feladataik teljesítéséről;
- az **osztályfőnökök** osztályuk tanulóit folyamatosan, illetve a hetente esedékes osztályfőnöki órákon személyesen, szükség esetén a tájékoztató-, illetve az üzenőfüzetben keresztül is tájékoztatják;
- a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanuló, valamint annak szüleit a **szaktanárok a tájékoztató füzetben** folyamatosan tájékoztatják.

(2) A **tanulók** a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított **jogaik érvényesítése érdekében** – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik útján – az iskola **igazgatójához**, az **osztályfőnökökhöz**, az **iskola nevelőjéhez**, a **diákönkormányzathoz** vagy a **Szülői munkaközösséghez** fordulhatnak.

(3) A **tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat** szóban vagy írásban, egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőivel, a nevelőtestület egészével, vagy a Szülői Munkaközösséggel, melyekre **10 munkanapon belül** érdemi választ kell kapniuk.

42. § (1) Az intézmény szakszerű és színvonalas működését külső szervezetekkel történő rendezett és rendszeres munkakapcsolatokon keresztül biztosítja. Kiemelt kapcsolatot tartunk fenn az alábbi szervezetekkel:

- **Székesfehérvár MJV Humán Szolgáltató Intézete** (pályaválasztási alkalmassági vizsgálat, orvosi és iskolavédőnői, valamint fogorvosi ellátás);
- **Beszédjavító Intézet** (logopédiai ellátás);
- **A Fejér Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Nevelési Tanácsadó és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat** (BTM, valamint SNI tanulók

ellátása);

- **Székesfehérvári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ** (gyermek- és ifjúságvédelem);
- **Hermann László Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola** (szolfézs, hangszeres zene oktatása);
- **Rex Cultura Kft. Központi Konyhája** (étkeztetés);
- **Székesfehérvár Városgondnoksága Kft.** (uszodahasználat az úszásoktatáshoz);
- **Szent István Művelődési Ház** (külső helyszínen zajló rendezvények);
- **EKIF és az egyházmegyei intézmények** (értekezlet, tanulmányi utak, versenyek stb.);
- **KPSZTI** (továbbképzések).

(2) Az intézmény az Nkt. 25. § (5) bekezdésében előírt **rendszeres egészségügyi vizsgálatokat** az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet alapján **orvosi, védőnői, valamint fogorvosi és fogászati asszisztensi** ellátással biztosítja.

(3) Az **iskolaorvost** feladatainak ellátásában az intézmény igazgatóhelyettese segíti, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az **iskolatitkár** végzi. Az iskolaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyeztetni az **intézmény igazgatójával**. A tanulók-szűrővizsgálatának tervezetét október 15-ig kifüggeszti az iskola nevelői szobájában.

(4) A **fogorvos és a fogászati asszisztens** minden tanévben elvégzi a tanulóknál a fogbetegségek szűrését (fogszuvasodás, szabálytalan fogazat stb.). Az osztályok időbeosztását **az igazgatóval szeptember 15-ig egyeztetik**, a közvetlen előkészítő és adminisztrációs munkát az **iskolatitkár** végzi.

(5) A **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel** küzdő, valamint a **sajátos nevelési igényű** gyermekek, tanulók ellátásával kapcsolatos feladatok megszervezéséért, a feladatok szakszerű elvégzésének ellenőrzéséért az **igazgatóhelyettes** a felelős. Feladat- és felelősségi körébe tartozik az ezen ellátás elvégzésébe bekapcsolódó **pedagógiai szakszolgálatokkal, illetve gyógypedagógusokkal** történő kapcsolattartás is.

(6) Az intézmény figyelemmel kíséri a **tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat**. A gyermek- és ifjúságvédelem az iskola összes nevelőjének, – az osztályfőnököknek kiemelten is – feladata. Ezen tevékenység végzése során az intézmény vezetője a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 69. § (2)/f bekezdésében meghatározott feladatok ellátására **gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst** bíz meg a feladatok koordinálásával. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A tanulói felvétel, átvétel általános és helyi szabályai

43. § (1) Tanulói jogviszony a **6. (vagy 7.) életévét** adott év **augusztus 31. napjáig** betöltő gyermek esetében **felvétellel**, egyébként **átvétellel** keletkezik. (Nkt. 50. § (1) bekezdés) **Felvételi vizsga** (20/2012 EMMI rendelet 22. § (5) bekezdése) általános iskolában nem szervezhető (Nkt. 50. § (3) bekezdés), de egyházi fenntartású intézményként a tanulók felvételénél és átvételénél **előfeltételként követeljük**, illetve **vizsgáljuk meg** a római katolikus vallás tanításainak, általánosan a keresztény értékrendnek az elfogadását. (Nkt. 31. § (2/a) bekezdése)

(2) **Szünetel a tanulói jogviszonya** annak a tanulónak, aki **külföldön** folytat tanulmányokat. (Nkt. 56. § (2) bekezdés) Visszatérésekor **különbözeti vizsgát**, illetve **osztályozó vizsgát** kell tennie a félévi, illetve tanév végi minősítés megszerzéséhez. Amennyiben ez a tartózkodás az egy évet meghaladja, a visszatérést követően a külföldi **elismert iskolai minősítés** alapján csak a szükséges tantárgyakból (**magyar nyelv és irodalom, történelem** stb.) kell vizsgákat tennie. A tanulói jogviszony szünetelésének időtartamát az iskolai és tanulói **dokumentumokban rögzíteni kell**.

(3) Magántanuló tanulói jogviszonya – az akár szülői kérésre, akár orvosi igazolás alapján jött létre – **nem szűnik meg**, a tanuló élhet a jogviszonyból fakadó jogokkal, a kötelezettségek pedig –

állapotának és helyzetének figyelembe vétele mellett – rá is vonatkoznak. Félévi és év végi minősítése céljából **osztályozó vizsgát** kell tennie.

(4) Az iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított **személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt**;
- a gyermek **születési anyakönyvi kivonatát**;
- a szülő **személyi igazolványát**;
- ha készült korábban, a **nevelési tanácsadó szakvéleményét**;
- megkeresztelt gyermek esetén a **keresztlevelet**;
- a **TAJ hatósági igazolványt**;
- valamint az **iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást**.

(5) Az iskola **második-nyolcadik évfolyamára** jelentkező tanulók **felvételéről**, valamint a **különbözeti vizsga szükségességéről** – a szülő kérésének, a tanuló korábbi tanulmányi eredményének, magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra, osztályba járó tanulók létszámának figyelembe vételével – az iskola igazgatója dönt.

(6) A felvétel (átvétel) előfeltétele az iskolai **Házirend**, az **Etikai kódex**, valamint a **Szülői együttműködési nyilatkozat** elfogadása, illetve aláírása.

(7) Tanulók felvételénél (átvételénél) **kiemelt jelentőségűnek** minősül:

- a család katolikus **keresztény életvitele**;
- ha a **testvér** az iskola tanulója;
- ha a szülő a Székesfehérvári Egyházmegye által fenntartott intézmény **munkavállalója**;
- ha leendő első osztályosként a **óvodánk nagycsoportosa**.

A tanulmányok alatti vizsgák rendje

44. § (1) Iskolánkban a tanuló a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, tanulmányok alatti vizsgákat teheti le: **osztályozó, javító, különbözeti** vagy **pótló** vizsga.

(2) Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a **félévi** és a **tanév végi** osztályzat megállapításához, ha:

- **felmentették** a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (külföldi tartózkodás, magántanulói státusz stb.);
- **engedélyt kapott** arra, hogy az adott tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- igazolt és igazolatlan **mulasztásai** együttesen meghaladják a **250 tanítási órát**, vagy egy adott tantárgy éves óraszámának **30 %-át**, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben **érdemjeggyel** nem értékelhető. Amennyiben az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 tanórát, a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letételének engedélyezését (*EMMI rendelet 51. § (8) bekezdés*), ez esetben a tanuló évfolyamismétlésre kötelezett.

(3) Az osztályozó vizsgák **időpontja**: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi). A vizsgára jelentkezés **határideje**: december 1. (félévi), illetve április 30. (tanév végi).

(4) Az osztályozó vizsga letételének engedélyezését a szülő – és a tanuló - az igazgatónak címzett **kérvényben** kérheti. A kérvénynek tartalmaznia kell az osztályozó vizsga kérelmének indoklását (felmentés, tartós távollét, mulasztás, stb.), a **szülő és a tanuló aláírását**.

(5) Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a helyi tanterv **tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel**, a vizsgán nyújtott teljesítmény értékelésének elvei megegyeznek a tanulók tanítási év alatti **szóbeli feleletükre, írásbeli teljesítményükre** vagy **gyakorlati munkájukra** vonatkozó értékelési elvekkel.

(6) Tanuló **átvételekor**, a tanuló szükség esetén (pl. korábban nem tanult tantárgy, nem megítélhető tantárgyi teljesítményszint stb.) – az igazgató döntése alapján – **különbözeti vizsgára** kötelezhető az átvétel, illetve a tanulótól elvárt tanév alatti teljesítmény pontos kijelölése érdekében. A különbözeti vizsga tananyaga és az értékelés megegyezik az osztályozó vizsga tananyagával és értékelésével, de iskolánk megfelelő **türelmi idő biztosítása**, valamint **egyéni segítségnyújtás** mellett szervezi azt meg. A különbözeti vizsga **időpontja**: január 1-15. (félévi), illetve május 15-30. (tanév végi).

(7) **Javítóvizsgát** tehet a tanuló, ha:

- a tanév végén – **legfeljebb három** tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból **elkésik, távol marad**, vagy a vizsgáról **engedély nélkül eltávozik**.

(8) A tanuló javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet. A bizonyítvány kiadásával egyidejűleg a javítóvizsgák időpontjáról, valamint a **helyi tanterv által tartalmazott tantárgyi minimális követelményszintről** a javítóvizsga előtt álló tanuló és szülei levélben kapnak tájékoztatást.

(9) **Pótló vizsgát** tehet az a tanuló, aki az osztályozó vagy különbözeti vizsgáról **neki fel nem róható okból elkésik, távol marad**, vagy a megkezdett vizsgáról **engedéllyel eltávozik**, mielőtt a választadást befejezné. (20/2012 EMMI rendelet 64. § (4) bekezdése alapján)

(10) A tanulmányok alatti vizsgák **részletes szabályait** a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet **65-73. §-ai tartalmazzák**, ezek értelmében:

- az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolításáért;
- a legalább háromtagú vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató jelöli ki oly módon, hogy a bizottságnak tagja kell, hogy legyen az adott tantárgyat tanító pedagógus;
- a vizsgabizottság elnöke felelős a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért;
- egy vizsganapon egy tanulóra vonatkozóan legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vizsgát lehet megtartani;
- a vizsgákról jegyzőkönyvet kell készíteni, amit az igazgató, a vizsgabizottság elnöke és tagjai írnak alá;
- a vizsga jegyzőkönyvéhez csatolni kell a vizsga iratait (vázlat, feladat, egyéb dokumentumok stb.).

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

45. § (1) Tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az iskola helyi tantervében – az **adott évfolyamra és minden tantárgyra** – meghatározott követelményeket legalább **elégséges (2)** szinten teljesítette. **Javítóvizsgát** tehet az a tanuló, aki **legfeljebb három tantárgyból** kapott **elégtelen (1)** osztályzatot.

(2) A tanítók és a szaktanárok a tanév folyamán a tanulók teljesítményét, előmenetelét – az első évfolyam egésze és a második évfolyam első féléve kivételével – **rendszeresen érdemjeggyel értékelik**, félévkor és a tanítási év végén az **érdemjegyek és az évközi teljesítmény alapján** meghatározott – **osztályzattal minősítik**.

(3) A tanítók és a szaktanárok által megállapított **év végi tantárgyi osztályzatok** alapján a **nevelőtestület dönt** – az osztályozó értekezleten – a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

(4) Az iskola igazgatója **a szülő kérésére** legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola **bármelyik évfolyamának** megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket **sikeresen teljesítette**.

(5) A tanulót, amennyiben egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a **szakértői bizottság véleménye alapján** az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól és ehelyett **szöveges értékelés és minősítés alkalmazását** írja elő.

(6) Amennyiben egy tanítási évben a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásai meghaladják a 250 tanítási órát, **vagy** egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át, **és** emiatt **érdemjegyek alapján nem értékelhető**, a tanév végi minősítéséhez **osztályozó vizsgát** kell tennie. A tanuló kizárólag a nevelőtestület engedélyével tehet osztályozó vizsgát, amennyiben **igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 tanórát**.

IV. FEJEZET

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

A kötelező és választható tantárgyak heti óraszámai

46. § (1) Helyi tantervünket a kerettantervek kiadásáról szóló **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. és 2. mellékleteként** kiadott, az általános iskola 1-4., illetve 5-8. évfolyamára vonatkozó kerettantervek alapján alkottuk meg.

(2) A fenti kerettantervek két évfolyamos ciklusainak **tanévekre bontása**, valamint a kerettantervekben szereplő **tantárgyak tematikai / fejlesztési egységei évenkénti óraszámának** meghatározása az iskolával kapcsolatban álló tankönyvkiadók kerettantervekre vonatkozó ajánlásainak figyelembevételével történt.

(3) Az 1-4. évfolyamon **kötelező és választható tantárgyak óraszámait** az alábbi táblázat tartalmazza:

Kötelező órakeret az 1–4. évfolyamon				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7 + 1	7 + 1	6 + 1	6 + 1
Angol nyelv	0 + 1	0 + 1	0 + 2	2 + 1
Matematika (+ sakk)	4 + 0,5	4 + 0,5	4 + 1	4 + 1
Hittan	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Informatika	0 + 0,5	0 + 0,5	0 + 1	0 + 1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport (néptánc)	5	5	5	5
Heti kötelező tantárgyi órakeret	23 + 4	23 + 4	22 + 6	24 + 5
<i>Tervezhető (kerettanternv)</i>	2	2	3	3
<i>Tervezhető (fenntartói)</i>	2	2	3	2
Felhasznált órakeret	27	27	28	29
Heti foglalkozási időkeret (hittan, SNI foglalkozások nélkül)	52	52	52	55

(4) Az 5-8. évfolyamon **kötelező és választható tantárgyak óraszámait** az alábbi táblázat tartalmazza:

Kötelező és választható órakeret az 5–8. évfolyamon				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 0,5
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3 + 1	3 + 1	3 + 1,5
Történelem	2	2 + 1	2 + 1	2 + 1
Hittan	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika	0 + 1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Heti kötelező tantárgyi órakeret	26 + 3	25 + 4	28 + 4	28 + 4
<i>Tervezhető (kerettanterv)</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
<i>Tervezhető (fenntartói)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Felhasznált heti órakeret	29	29	32	32
Heti foglalkozási időkeret (hittan, SNI foglalkozások nélkül)	51	51	56	56

(5) A kötelező és választható tantárgyak tematikai egységeinek **óraszámát, tartalmát és fejlesztési követelményeit** a *Pedagógiai program tantárgyankénti mellékletei* tartalmazzák.

(6) A Nemzeti alaptanterv **mindennapos testnevelésre** vonatkozó előírásai, valamint a 20/2012. EMMI rendelet 141. § (1) bekezdése alapján a **néptánc** oktatását és értékelését a testnevelés tantárgy keretein belül végezzük az **1-4. évfolyamon**. Az **úszás** oktatása és értékelése a **2. és az 5. évfolyamon** történik.

(7) Az alaptantervben megfogalmazott **eredményes tanulás** elősegítésére **motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárás**ként alkalmazzuk a **sakk**, az **angol** és az **informatika** tantárgyak oktatását az 1-4. évfolyamon.

(8) A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott **idegen nyelvi kommunikáció**, valamint a **digitális kulcskompetenciák** eredményesebb fejlesztése érdekében az **angol nyelv** és az **informatika** tantárgyakat **csoporthatásban** tanítjuk.

(9) A **középiskolára** történő eredményes felkészítés érdekében és az **országos mérések** iskolai eredményességének javítására a választható órakeret terhére emeltük a **magyar nyelv és irodalom**, valamint a **matematika tantárgyak** heti óraszámait.

(10) Iskolánk egyházi fenntartású, ezért +1 tanórával növeltük a hittan tantárgy heti óraszámát. Ezen órák megtartására részben **helyi délutáni**, részben más **egyházi intézményben vagy helyszínen** (Egyházmegyei Múzeum, plébániák stb.), **gyakorlati foglalkozások** keretében –többnyire **összevont tanórák** megtartásával – kerül sor.

(11) A kötelező tantárgyak minimális tantárgyi óraszámának a kerettantervi tartalommal ki nem töltött **10%-át**, valamint a **megemelt óraszámokat** az adott tantárgy tematikai egységei közötti elosztással – a **tananyag elmélyítése, gyakorlása**, valamint **képességfejlesztés** céljából – használjuk fel.

(12) Az adott osztály számára engedélyezett **heti foglalkozási időkeret** – a köznevelésről szóló törvény 6. mellékletének C oszlopa szerinti – tanórákra fel nem használt részének terhére szervezzük a **csoportbontást** és az **egyéb foglalkozásokat** (tehetséggondozás, korrepetálás, szakkör, iskolaotthon, tanulószoba).

(13) A **heti foglalkozási időkereten** felül használható fel tanóra a **hittan** tantárgy oktatása, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók **rehabilitációs foglalkoztatása** esetén.

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei, az iskolai tankönyvellátás

47. § (1) Iskolánkban – a nevelő-oktató munka során – a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközt vagy digitális kiadványt (tankönyv, munkafüzet, térkép, program stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet az iskolai tankönyvellátásról szóló **17/2014. (III.12.) EMMI** rendeletben foglaltak szerint **tanönyvvé** nyilvánítottak és szerepel a **tanönyvek hivatalos jegyzékén**. A tankönyveken túl – bizonyos tantárgyaknál (technika, vizuális kultúra, testnevelés) – **egyéb taneszközökre, eszközökre vagy felszerelésre** is szükség van.

(2) Az iskolai tankönyvrendelés határideje **április utolsó munkanapja**, a módosítás határideje **június 30.** Az iskolai tankönyvellátás megszervezésében és lebonyolításában az **iskolatitkár** működik közre.

(3) A tankönyvrendelés összeállítása során lehetővé kell tenni a **szülők számára**, hogy azt megismerjék és a **Szülői munkaközösség** élhessen a véleménynyilvánítási jogával. A tankönyvrendelés elkészítése előtt be kell szerezni a **fenntartó egyetértését**.

(4) A kötelezően előírt **tanönyvekről** és **egyéb taneszközökről**, a **kötelező és ajánlott olvasmányokról** a szülőket **május 31-ig tájékoztatjuk**. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a **szülők kötelessége**. A beszerzésben az iskola **közreműködik**, biztosítja, hogy **minden tanulója** hozzájusson az előírt tankönyvekhez, kötelező és ajánlott olvasmányokhoz.

(5) Az iskola igazgatója minden év **június 10-ig** felméri, hány tanulónak kell biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból történő **tanönyvkölcsönzés**, valamint az **iskolaotthonban, tanulószobán elhelyezett** tankönyvekhez való hozzáférés útján, továbbá hogy hányan kívánnak **használt tankönyvet** vásárolni. E felmérés során az iskola tájékoztatja a szülőket arról, hogy kik jogosultak **normatív alapon ingyenes** tankönyvellátásra. A felmérés eredményéről az igazgató **június 15-ig** tájékoztatja a nevelőtestületet, a szülői munkaközösséget és a diákönkormányzatot.

(6) A nevelőtestület, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat **véleményének kikérése** után az igazgató **június 17-ig** meghatározza az iskolai tankönyvellátás **rendjét**.

(7) Az egyes évfolyamokon a tantárgyak tananyagának feldolgozásához szükséges kötelező **tanulói taneszközök kiválasztása** – a **helyi tanterv előírásai**, valamint a **szakmai munkaközösségek ajánlása** alapján – az adott tantárgyat tanító **pedagógus joga és kötelessége**.

(8) A taneszközök kiválasztásánál a **pedagógusok**, illetve a **munkaközösségek** a következő **szempontokat** veszik figyelembe:

- tanítható-tanulható, tanulásra ösztönző, esztétikus, intézményünk **elveinek, céljainak és értékrendjének** leginkább megfelelő tankönyvek;
- a több tanéven keresztül használható eszközöket kell előnyben részesíteni (pl. **tartós tankönyv**);
- **állandóságra törekszünk**, új taneszközt csak az oktatás minőségét és eredményességét **lényegesen javító esetben** vezetünk be;
- egy-egy tantárgy tanításához – **két évfolyamonként felmenő rendszerben** – ugyanazt a tankönyvesaládot használjuk;
- figyelmet fordítunk arra, hogy **az egy tanítási nap folyamán használt tankönyvek tömege együttesen ne haladja meg a három kilogrammot**. Az órarend kialakításánál e kérdésben a szülői munkaközösségnek **egyetértési joga** van.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

48. § (1) A Nemzeti alaptanterv tartalmi szabályozása az **alsó tagozat első két évében** lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható **különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek** pedagógiai kezelését.

(2) Fentieknek megfelelően az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszában, az **1-2. évfolyamon**:

- az iskolába lépő kisgyermekben **óvjuk** és továbbfejlesztjük a megismerés, a **megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot**;
- átvezetjük a gyermeket az óvoda **játékközpontú tevékenységeiből** az iskolai **tanulás tevékenységeibe**, közvetítjük az **elemi ismereteket, szokásokat** alakítunk ki;
- fogékonnyá tesszük **saját környezetét, a természet, a társas kapcsolatok és a társadalom értékeit** iránt;
- teret adunk a gyermek **játék és mozgás iránti vágyának**, segítjük természetes fejlődését, érését;
- kialakítjuk a **keresztény értékrendet tükröző magatartásformákat**, a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését.

(3) Az **alsó tagozat 3-4. évfolyamán** erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Az alapfokú nevelés-oktatás ezen szakaszában a Nemzeti alaptanterv **fejlesztési feladataira** összpontosítva az alapvető **képességek, készségek, kompetenciák** fejlesztése érdekében:

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – **élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal** – fejlesztjük az **alapvető képességeket és alapkészségeket**;
- **szabályozott és kötetlen tevékenységekkel** fejlesztjük a gyermekben a **felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot**, megalapozzuk reális **önértékelését**;
- **mintákat és gyakorlóterepet adunk, magatartási normákat, szabályokat** közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a **problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez**;
- támogatjuk az **egyéni képességek** kibontakozását, segítjük a **tanulási nehézségekkel való megküzdés** folyamatát;
- kiemelt figyelmet fordítunk azoknak a **hátrányoknak** a csökkentésére, melyek a gyermek **szociokulturális környezetéből** vagy a szokásostól **eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből** fakadhatnak;

- az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a **tanulói tevékenységekre építünk**, amennyiben szükséges, az egyéni sajátosságokra épülő **differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal**;
- bevezetjük és alkalmazzuk az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;
- a gyermekek egyéni fejlettségére és fejlesztési szükségleteire ügyelve, **fokozatosan növeljük a tanulói terhelést és teljesítményelvárást**.

(4) A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a **sikerese iskolai tanuláshoz**, a **tanulási eredményességhez** szükséges **kulcskompetenciák, képesség-együttesek** és tudástartalmak **megalapozásának** folytatása. Az **5–6. évfolyamon** továbbra is az **alapkészségek fejlesztése** kap fő hangsúlyt, **szervesen folytatva** az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ebben a szakaszban:

- pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók **egész személyiségének**, tudásának, képességeinek fejlődése, fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere **nemcsak az iskola**, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere is;
- igazodunk a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, figyelembe vesszük, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az **érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz**, ezért fejlesztésünket az **integratív-képi gondolkodásra** alapozzuk;
- kiemelt figyelmet fordítunk az **eredményes tanulás módszereinek**, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a **feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek** és koncentrációs képességek, **akarati tulajdonságok** fejlesztésére;
- fejlesztjük és bővítjük az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;
- feladatunknak tekintjük az **egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését**, a tanulók tanulási és társas motivációinak, **önbizalmának** növelését. Ehhez előnyben részesítjük az **életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését** az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

(5) A **felső tagozat 7-8. évfolyamán** folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a **már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése**. Ebben a szakaszban:

- hangsúlyossá válik az **elvont fogalmi és elemző gondolkodás képességének** fejlesztése;
- pedagógiai tevékenységünk lényeges eleme az **önálló munkára, gondolkodásra** és a tanulási tevékenység **tudatos, intenzív alkalmazására** történő nevelés, készítés;
- az **önművelésre** készítéssel megalapozzuk az **egész életen át tartó tanulás és fejlődés** igényét;
- a tanulókat **érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően** készítjük fel a **pályaorientációra**, pályaválasztásra és továbbtanulásra;
- megalapozzuk a tanulók felkészültségét a **jogok és kötelességek törvényes gyakorlására**, felkészítjük őket a társadalomba történő beilleszkedésre;
- fejlesztjük és bővítjük az **együttműködésre építő kooperatív tanulási technikákat** és tanulásszervezési eljárásokat;

- **fejlesztő értékeléssel és az önértékelés képességének fejlesztésével, az önismeret alakításával tudatosítjuk** a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban és a különböző csoportokban elengedhetetlen **együttműködés értékét**.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

49. § (1) Iskolánkban a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdése** alapján szervezzük meg.

(2) A Nemzeti alaptanterv **mindennapos testnevelésre** vonatkozó előírásai, valamint a 20/2012. EMMI rendelet 141. § (1) bekezdése alapján a **néptánc** oktatását és értékelését a **testnevelés tantárgy keretein belül** végezzük, az **1-4. évfolyamokon**. Az **úszás** oktatása és értékelése a **2. és az 5. évfolyamon** történik.

(3) A heti öt testnevelésórából **egyedi felmentéssel**, a 6. vagy 7. tanóra elhagyásával, **legfeljebb 2 tanórát nem kötelesek** teljesíteni azok a tanulók, akik **igazolt versenysportolók**.

A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

50. § (1) Iskolánkban – a beiratkozással elfogadott – **kötelezően választandó** tantárgy az **1-4. évfolyamokon** a **sakk** (a matematika tantárgy részeként), az **angol nyelv**, a **néptánc** (a testnevelés tantárgy részeként), és az **informatika** tantárgy. E négy komponens alkotja iskolánk „**SANSZ**” elnevezésű nevelési-oktatási programjának tartalmát és kereteit.

(2) A **középiskolára** történő eredményes felkészítés érdekében és az **országos mérések** iskolai eredményességének javítására a kötelezően választható tantárgyi órakeret terhére emeltük a **magyar nyelv és irodalom**, a **matematika**, valamint az **informatika tantárgyak** heti óraszámait.

(3) Iskolánkban a szülői igények kielégítése, valamint az idegen nyelv színvonalas oktatásának és tanulásának biztosítása érdekében az **angol nyelv** választható, amit a szülők a beiratkozás szándékával fogadnak el.

(4) Magasabb évfolyamra történő tanulói **átvétel esetén** iskolánk kötelezően választható tantárgyaiból – a szaktanár előzetes felmérése alapján – a tanuló **különbözeti, illetve osztályozó vizsga letételére utasítható**.

(5) A tanulók osztályba, illetve csoportokba sorolásáról – az iskola személyi és anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével – az **intézmény igazgatója** dönt. A döntés előtt fel kell mérni a **szülői és tanulói közösség igényét**, be kell szerezni az érintett osztályfőnökök és szaktanárok **véleményét**.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

51. § (1) A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott **idegen nyelvi kommunikáció** és a **digitális kulcskompetenciák** eredményesebb fejlesztése érdekében, valamint az **eredményes tanulás** elősegítésére az **angol nyelv**, az **informatika** és a **sakk** tantárgyakat – indokolt létszám esetén – **csoportbontásban** tanítjuk.

(2) Az eredményesebb oktatás érdekében 1-2. évfolyamon **vegyes összetételű** csoportokat magasabb évfolyamokon **nívócsoportokat alakítunk ki**.

(3) Délután, tömbösített formában, gyakorlati jelleggel és iskolán kívüli helyszíneken szervezzük meg a **hittan tantárgy** óráinak 25 %-át.

(4) Az úszás oktatását – a tanulócsoporthoz utaztatásának megszervezésével és a **Székesfehérvár Városgondnoksága Kft.** együttműködésével – a városi **Csitáry G. Emil uszodában** végezzük.

(5) Az iskola a tanulók számára az alábbi **kötelező**, illetve **indokolt esetben kötelező** tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi meg:

- iskolaotthon (étkeztetés);
- tanulószoba;
- egyéni fejlesztő foglalkozások;
- logopédiai foglalkozások;
- rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások;
- közös imák és osztálymisék.

(6) Az iskola a tanulók számára – **legalább nyolc tanuló önkéntes jelentkezése alapján** – az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi meg:

- étkeztetés;
- szakkörök;
- énekkar;
- tömegsport, iskolai sportköri foglalkozások;
- felzárkóztató foglalkozások;
- tehetséggyondozó foglalkozások;
- felvételi előkészítő foglalkozások.

(7) A tanórán kívüli foglalkozásokra történő tanulói **jelentkezés** – a felzárkóztató foglalkozások, az egyéni fejlesztések és a logopédiai foglalkozások kivételével – a tanuló érdeklődése, tehetsége, illetve szándéka alapján **önkéntes**. A tanórán kívüli foglalkozásokra való jelentkezés tanév elején történik és **egy tanévre szól**.

(8) A felzárkóztató foglalkozásokra, az egyéni fejlesztésekre és a logopédiai vagy rehabilitációs foglalkozásokra kötelezett tanulók, gyermekek részvétele a foglalkozásokon **kötelező**, ez alól felmentést – a szülő írásbeli kérelmére – kizárólag az **iskola igazgatója** adhat.

(9) A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az **iskola igazgatója** bízta meg, akik munkájukat munkaköri leírásuk alapján végzik. Tanórán kívüli foglalkozást olyan személy is vezethet, aki nem az intézmény pedagógusa. A foglalkozásokról **naplót** kell vezetni.

(10) Az iskola vagy az osztályfőnökök által szervezett olyan **kiránduláson, csoportos látogatáson vagy egyéb szabadidős foglalkozáson**, ahol a **felmerülő költségeket** vagy azok egy részét a szülőknek kell fedezniük, a tanulók részvétele **nem kötelező, önkéntes**. Az ilyen foglalkozásról távol maradó tanulók számára az iskola a **felügyeletet**, illetve a **foglalkoztatást** biztosítja.

Az iskola környezeti nevelési elvei

52. § (1) Környezeti nevelésünk alapelve a **teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése**, célja a **környezettudatos magatartás**, a környezetért felelős **életvitel** kialakítása. Feladatunk a tanuló környezeti, társadalmi és természeti erkölcsi érzékének, felelősségének **megalapozása**, kialakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak **formálása és megerősítése**.

(2) A gyakorlati környezeti nevelést az alábbi területeken valósítjuk meg:

- **környezetkultúra**: művészeti nevelés, kézművesség, mikrokörnyezet (iskolaudvar, iskolai terek, osztályterem, szaktanterem) folyamatos alakítása;
- **környezetvédelem**: szelektív hulladékgyűjtés, növények és állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben és otthon, környezetbarát közlekedés.

(3) A környezeti nevelés szinterei:

Valamennyi tanulónkat érintő elemek:

- példát prezentáló iskolai környezet:
  - tantermi, folyosói, udvari „élő sarok” kialakítása;
  - anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés;
  - a pedagógusok, a dolgozók példamutatása;
  - a kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése;

- szelektív hulladékgyűjtés;
- iskolai faliújság „zöld” rovata.
- kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés:
  - tantárgyakba, osztályfőnöki órákba épített, valamint az egyéb iskolai foglalkozásokon (iskolaotthon, tanulószoba, erdei iskola, kirándulás, iskolai projektek) megvalósuló környezeti nevelés.

A tanulóinkat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- szakkörök, szakemberek, vendégelőadók által tartott előadások, kiállítások;
- környezetvédelmi akciók, megemlékezések a környezetvédelemhez kötődő jeles napokról;
- táborok, természetjáró túrák;
- megemlékezés a Víz világnapján és a Föld napján;
- látogatások szervezése (múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, szennyvíztisztító, vízművek, hulladékégető, biomassza erőmű).

(4) A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élmény- és tevékenység alapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek, eljárások:

- játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő);
- projektek (savas eső mérése), riportok (kérdőíves felmérés);
- terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”);
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újság készítése, kutatómunka);
- művészetek (vizuális kultúra a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

(5) A környezeti nevelésében részt vevők köre:

- belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok;
- külső résztvevők, szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

53. § (1) Iskolánk az Nkt. 80. § (9) bekezdése alapján, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban, az 5-8. évfolyamokon megszervezi a tanulók **fizikai állapotának és edzettségének** mérését, vizsgálatát.

(2) Az érintett tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi a **NETFIT® komplex mérési tesztrendszerének** alkalmazásával az adott tanév második félévében.

(3) A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző **fittségi profilt** különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

- **Testösszetétel és tápláltsági profil:**
  - Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)*
  - Testmagasság mérése*
  - Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék*
- **Aerob fittségi (állóképességi) profil:**
  - Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás*
- **Vázizomzat fittségi profil:**

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

- **Hajlékonysági profil:**

Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

(4) A NETFIT®, a fizikai fittségi állapotot nemhez és életkorhoz igazodó **külső kritériumértékekhez**, úgynevezett **egészségstenderdekhez** viszonyítja. Az egészségstenderdek olyan **teljesítménymínimum** értékeket jelentenek, amelyeket túlteljesítve a tanuló hosszú távon valószínűbben lesz védett az **ülő életmóddal, fizikai inaktivitással** összefüggő megbetegedések rizikófaktoraival szemben.

(5) Tanulóink **értékelése testnevelés tantárgyból** nem a NETFIT® eredmények alapján történik, mert a fizikai fittség **csupán az egyik területe** az iskolai testnevelésnek és a fittségi állapotban bekövetkező változások önmagukban nem jelentik automatikusan, hogy annak érdekében a diák tudatosan tett volna valamit, illetve kiváló testnevelés-órai motiváltság, hozzáállás, mozgás- és kognitív tanulás mellett is elképzelhető, hogy a fittségi állapot nem változik.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja

54. § (1) Az iskola a nevelő és oktató munka fontos feladatának tekinti a tanuló tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

(2) Az előírt követelmények teljesítését a nevelők – az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően – a tanuló **szóbeli felelete** és megnyilatkozásai, **írásbeli munkája** vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

(3) Az elméleti jellegű tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, történelem, angol nyelv (4-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz és hittan (7-8. évfolyam) ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül **szóban és írásban is** ellenőrzik;
- az egyes témakörök végén – szükség esetén közben is – a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit **átfogó témazáró dolgozatot** írnak.

(4) A felsorolt tantárgyakból **negyedévente** legalább **egy** egész órás, szummatív jellegű dolgozatot kell íratni, melynek eredményét az iskolai **számítógépes nyilvántartásba** be kell vezetni. A **feladatsorokat és az azokhoz tartozó javítókulcsot** az irattárban kell elhelyezni ellenőrzés és a szülő tájékoztatása céljából.

(5) A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése és értékelése érdekében a tanítók és a szaktanárok rendszeresen ellenőrzik a követelmények elsajátítását **szóbeli felelet** formájában:

- az ének-zene, a rajz és vizuális kultúra, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva;
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

(6) A nevelők a tanulók munkájának folyamatos ellenőrzése és értékelése érdekében – tagozatonként egységes – pontozási és érdemjegyre váltási módszert alkalmaznak.

(7) A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Emellett figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött – az előző értékeléshez képest.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái

55. § (1) Az elméleti jellegű tantárgyakból történő írásbeli beszámoltatás formái:

- az előzetes ismereteket és készségeket felmérő **diagnosztikai**;
- a tanítás folyamatába illesztett, a tanítás pillanatnyi eredményességét felmérő **formatív**;
- a témakör lezárása után íratott, **szummatív** jellegű, egész órás számonkérések.

(2) A diagnosztikai és formatív dolgozatok funkciója a felmérés, a pedagógus előzetes és folyamatos tájékozódása a már átadott vagy átadás alatt lévő ismeretek elsajátításának színvonaláról. A tanulás és a tanítás eredményességét is méri.

(3) A diagnosztikai felmérések eredményét nem lehet beszámítani a tanuló értékelésébe, a formatív dolgozatokét csak kellő mérlegeléssel, indokolt esetben és csekély súllyal.

(4) A központilag végzett kompetenciamérések eredményét a szülő, illetve a tanuló kérése esetén számítjuk be a tanuló iskolai értékelésébe.

(5) A tanulói írásos beszámolókat százalékos értékelésének alapja a feladatsor itemekre (legkisebb gondolati, illetve ismereti egységekre) bontott javítókulcsa.

(6) Ha a feladatsor nem kifejezetten ismeretfelmérő típusú, akkor lehetőség szerint tartalmaznia kell gondolkodásra serkentő, problémamegoldást igénylő feladatokat is.

(7) A tanulók eredményes felkészülésének érdekében **egy tanítási napon belül** egy-egy osztály **legfeljebb kettő** szummatív jellegű (témazáró vagy év végi felmérő) dolgozatot írhat. Az ilyen dolgozatok tervezett idejét a haladási napló feljegyzés rovatába egy héttel korábban be kell jegyezni, és a tanulókkal is közölni kell.

(8) A szummatív felmérések tartalmát és formáját a munkaközösségeknek egyeztetniük kell.

(9) A tanulás pillanatnyi eredményességét felmérő (formatív) írásbeli dolgozat csoportosan vagy egyénileg, előzetes bejelentés és napi korlátozás nélkül is íratható. Az ilyen dolgozatok egyetlen, jól körülhatárolt és szűken meghatározott ismeretkört, vagy készséget mérhetnek a tanóra kisebb részében.

(10) A diagnosztikai, valamint a szummatív mérést célzó dolgozatokat az iskola, illetve az azt megírató pedagógus (a javítókulcsokkal együtt) – az iskola irattárában – egy évig őrzi, azokat a szülő vagy a tanuló kérésére megtekintésre és konzultációra átadja.

(11) Az írásbeli beszámoltatások tartalmát csak a helyi tantervben megfogalmazott ismeretanyag adhatja, célja kizárólag az abban szereplő készségek mérése lehet. Lehetőséget kell adniuk a tantárgyi minimális követelményszintet elsajátító tanulók számára az elégséges érdemjegy elérésére, ugyanakkor ismeretanyagukban és a készségek mérésében kellően differenciáló jellegűnek kell lenniük.

A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

56. § (1) A tanulók tanulmányi munkájának **értékelése** és **minősítése** az egyes évfolyamokon alábbiak szerint történik:

- Az **1. évfolyamon** minden tantárgy esetében szöveges vagy százalékos **értékelést** alkalmazunk az egyes tantárgyakhoz készült **értékelő lapok** segítségével.
- A **2-8. évfolyamokon** a tanulók teljesítményét, előmenetelét **év közben** minden tantárgyból **érdemjegyekkel értékeljük**.
- Az **1. évfolyamon negyedévenként** és **év végén**, valamint a **2. évfolyamon az első negyedévnél és félévkor** a tanulók teljesítményét, előmenetelét **szövegesen minősítjük**. A tantárgyankénti, illetve részterületenkénti szöveges minősítés – a tanuló teljesítményétől függően – a következő lehet:

- KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - JÓL TELJESÍTETT
  - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
- A 2. évfolyamon év végén, valamint a 3-8. évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük az adott időszak során szerzett **érdemjegyek** és a tanuló év közbeni **tanulmányi munkája** alapján.

(2) A tanulói teljesítmény értékelésének (tantárgyankénti) érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- **jeles (5)**
- **jó (4)**
- **közepes (3)**
- **elégséges (2)**
- **elégtelen (1)**

(3) A tanuló munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanulónak minden tantárgyból témakörönként legalább egy írásbeli és egy szóbeli teljesítményre vonatkozó érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját **havonta legalább egy** – írásbeli vagy szóbeli – érdemjeggyel kell értékelni.

(4) A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító szaktanár értesíti a tájékoztató füzetten keresztül, melynek bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, továbbá – a tájékoztató füzet hátuljában található naplótükrön keresztül – értesíti a szülőket a naplóba beírt érdemjegyekről.

(5) A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (százalék) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük el:

<i>Alsó tagozaton</i>	
Teljesítmény	Érdemjegy
0-40 %	elégtelen (1)
41-60 %	elégséges (2)
61-80 %	közepes (3)
81-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

<i>Felső tagozaton</i>	
Teljesítmény	Érdemjegy
0-30 %	elégtelen (1)
31-50 %	elégséges (2)
51-75 %	közepes (3)
76-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

(6) A tanév elején elvégzett, az előzetes ismereteket és készségeket mérő **diagnosztikai felmérések** értékelésekor az elért teljesítmény érdemjegyre történő átváltását az alábbi arányok alapján végezzük:

Teljesítmény (diagnosztikai felmérés)	Érdemjegy
0-50 %	elégtelen (1)
51-65 %	elégséges (2)
66-80 %	közepes (3)
81-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

A magatartás, szorgalom minősítésének követelményei és formája

57. § (1) A tanulók **magatartásának** értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon az alábbi érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk:

- **példás (5)**
- **jó (4)**
- **változó (3)**
- **rossz (2)**

(2) A tanuló magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti. A 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök – az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján – állapítja meg. Kérdéses esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

(3) Iskolánkban a **magatartás** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- a) **példás (5)** az a tanuló, aki:
  - a házirendet betartja;
  - a tanórákon és a tanórákon kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
  - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
  - önként vállal feladatokat és azokat maradéktalanul teljesíti;
  - tisztelettudó;
  - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzőkenyen, segítőkészen viselkedik;
  - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
  - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
  - nincs írásbeli figyelmeztetése vagy intője.
- b) **jó (4)** az a tanuló, aki:
  - a házirendet betartja;
  - a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
  - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
  - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat a tőle elvárható módon teljesíti;
  - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
  - nincs írásbeli intője.
- c) **változó (3)** az a tanuló, aki:
  - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
  - a tanórákon és a tanórákon kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
  - feladatait gyakran hiányosan, illetve nem minden esetben teljesíti;
  - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
  - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
  - igazolatlanul mulaszt;
  - nincs igazgatói intője.
- d) **rossz (2)** az a tanuló, aki:
  - a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
  - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
  - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
  - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
  - társai testi épségét, lelki harmóniáját veszélyezteti;
  - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
  - több alkalommal igazolatlanul mulaszt;

- igazgatói intővel rendelkezik.

(4) A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

58. § (1) A tanuló **szorgalmának** értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon az alábbi érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk:

- **példás (5)**
- **jó (4)**
- **változó (3)**
- **hanyag (2)**

(2) A tanuló szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti. A 2-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök – az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján – állapítja meg. Kérdéses esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

(3) Iskolánkban a **szorgalom** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal szorgalmi feladatokat és azokat is maradéktalanul elvégzi;
- munkavégzés tekintetében pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként és eredményesen vesz részt;
- tiszta, rendes taneszközökkel dolgozik, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- szorgalmi feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- tiszta, rendes taneszközökkel dolgozik.

c) **változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- a tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- a felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- az érdemjegyei, osztályzatai több tárgyból is romlanak;
- az önálló munkája figyelmetlen, aki a tanórákon többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelet mellett dolgozik.

d) **hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- hiányos felszereléssel, rendetlen taneszközökkel érkezik az iskolába;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévkor vagy év végén valamely tantárgyból elégtelen érdemjegyet szerez.

(4) A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók jutalmazása

59. § (1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény 58. § (1) bekezdése alapján azt a tanulót, aki a tőle elvárhatónál jobb teljesítményét nyújt, jutalmazni kell.

(2) Az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi;
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít;
- színvonalas és eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- kimagasló sportteljesítményt ér el;
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet, kiváló eredménnyel záruló együttes munkát végez, vagy egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

(2) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben kell részesíteni.

(3) Elismerés szóban és írásban adható. Az írásbeli dicséretet a tájékoztató füzetbe és az osztálynapló feljegyzés rovatába be kell jegyezni. A dicséretben és elismerésben részesített tanulók nevét közzé kell tenni az intézmény honlapján és a közösség előtt ki kell hirdetni. Az írásbeli dicséretnek formái:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

(4) Az egész tanév folyamán kiemelkedő eredményt produkáló tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba is be kell vezetni. Ennek szövege: „*Kimagasló tanulmányi eredményéért (és példamutató magatartásáért / szorgalmáért) nevelőtestületi dicséretben részesült.*” Az intézményi szinten kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók igazgatói és nevelőtestületi dicséretét – a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt – az iskola oklevéllel is elismeri.

(5) Az arra érdemes nyolcadik osztályos tanulók tevékenységét az iskola – ballagásuk alkalmával – a **Pro Sancto Emerico-díj** adományozásával ismeri el. A nyolc éven át az iskolában tanuló, az alsóbb évfolyamosok számára is követendő példát jelentő tanulókat a nevelőtestület **Szent Imre-díj**ban részesítheti.

(6) A nevelőtestületi dicsérettel, valamint a tantárgyi dicséretekkel rendelkező tanulók, a tanulmányi, kulturális és sportversenyek győztesei, a kiemelkedő hitéleti tevékenységet prezentáló és az iskola jó hírét egyéb módon öregbítő tanulók könyvjutalomban részesülnek.

(7) A csoportos dicsérettel rendelkező tanulóközösség tagjait az iskola jutalmazhatja oly módon, hogy a különböző iskolai rendezvényeken és kirándulásokon való részvételi költség egészét vagy egy részét átvállalja.

Az otthoni (iskolaotthonos és tanulószobai) feladatok meghatározása

60. § (1) Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó **gyakorlás** (késztség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek **megszilárdítása**;

- a **tehetséges, érdeklődő tanulók** szorgalmi, illetve gondolkodást igénylő és fejlesztő feladatokat kaphatnak;
- a tanulók hétvégére, valamint a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – **nem kapnak** sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a nagyobb terjedelmű feladatok (verstanulás, fogalmazás, kiselőadás, gyakorlati munkák stb.) teljesítésére **arányosan több időt** (munkanapot) kell biztosítani;
- az iskolai szünetek időtartamára kötelező olvasmány **feladható**.

(2) Az **1-4. évfolyamos** tanulók otthoni felkészülésre (gyakorlásra, elmélyítésre) **legfeljebb egy óra alatt** elolvasható és megoldható feladatot kaphatnak. Az iskolaotthonos tanulók a délutáni önálló tanulás keretében az iskolában, nevelői irányítással, mennyiségi – indokolt esetben minőségi – ellenőrzéssel készítik el házi feladataikat.

(3) Az **5-6. évfolyamon** az **egy tantárgyból** feladható házi feladat megtanulásának, elkészítésének időtartama nem haladhatja meg a **fél órát**. A tanulók órarendjét és napi házi feladatait úgy kell meghatározni, hogy a következő tanítási napra történő felkészülésük **másfél óra alatt** megvalósítható legyen. Ezen elvárás teljesülését, betartását az osztályfőnök koordinálja.

(4) A **7-8. évfolyamon** az **egy tantárgyból** feladható házi feladat megtanulásának, elkészítésének időtartama nem haladhatja meg a **fél órát**. A tanulók órarendjét és napi házi feladatait úgy kell meghatározni, hogy a következő tanítási napra történő felkészülésük **két óra alatt** megvalósítható legyen. Ezen elvárás teljesülését, betartását az osztályfőnök koordinálja.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

61. § (1) Iskolánk a **sajátos nevelési igényű tanulókat** a többi tanulóval **együtt nevelő, oktató** intézmény. Helyi tantervünk elkészítésénél ezért figyelembe vettük a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. mellékleteként kiadott „*Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve*” előírásait. Az ebben meghatározottak érvényesítése érdekében:

- sajátos nevelési igényű tanulóink rehabilitációs, habilitációs célú korrekcióját képzett szakemberek (gyógypedagógus, logopédus) végzik;
- amennyiben szükséges, illetve előnyös, speciális eszközöket szerzünk be a rehabilitációs, habilitációs célú foglalkozások eredményességének javítására;
- az adott évfolyamra vonatkozó tantárgyi tartalmak tanításánál módosítunk, egyszerűsítünk, vagy elhagyunk egyes területek, illetve új területeket vonunk be a szakemberek (gyógypedagógus, logopédus) javaslatai alapján;
- a nevelés, oktatás és fejlesztés feladatainak elvégzésére és a kitűzött célok elérésére a szokásosnál hosszabb időtartamot hagyunk;
- támogatjuk pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

(2) A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében **részt vevő pedagógus feladata:**

- a „*Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve*” előírásainak ismerete;
- a szakértői véleményben foglaltak ismerete és megértése;
- az integrált tanulóra vonatkozó módosult tantárgyi tartalmak és időtartamok figyelembe vétele;
- a gyógypedagógus vezetésével és segítségével egyéni haladási ütemterv és individuális módszerek alkalmazása;

- az eltérő képességek és viselkedés kellő mértékű elfogadása;
- együttműködés más szakemberekkel, az osztályban tanító pedagógusokkal;
- a gyógypedagógus javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba.

(3) A sajátos nevelési igényű tanulók **habilitációjára és rehabilitációjára**, illetve **tantárgyankénti előmenetelére** vonatkozó egyéni fejlesztési terveket – az irányelvek, a szakértői vélemény és a gyógypedagógus közreműködésével és szakmai útmutatása alapján – az adott tanév megkezdésekor el kell készíteni és az éves oktatási, foglalkozási tervek irataival együtt kell tárolni.

Székesfehérvár, 2014. június 19.

Csák Lajos
igazgató

A Pedagógiai program mellékletei:

1. sz. melléklet: Tantárgyak tananyaga és követelményei
2. sz. melléklet: Legitimációs dokumentumok (jegyzőkönyv, jóváhagyó határozat)